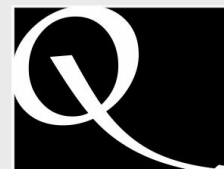

PLAN URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL SIGHIȘOARA, JUDEȚUL MUREȘ

Beneficiar:
MUNICIPIUL SIGHIȘOARA

Executant:
S.C. QUATTRO DESIGN S.R.L.
Administrator: arh. Andrei JELESCU
Șef proiect: arh. Andrei JELESCU

QUATTRO DESIGN
ARHITECTI ȘI URBANISTI ASOCIAȚI

DIONISIE LUPU NR. 50, AP. 9
010458 BUCUREȘTI, SECT. 1
TEL/FAX: (4021) 315.15.70
OFFICE@QUATTROD.RO

140/7652/12.05.2004
C.U.I.: RO 16413534

Denumirea fazei:

I. STUDII DE FUNDAMENTARE

FAZA 1.2. Studii de fundamentare. Analiza situației existente și a disfuncționalităților

Denumirea studiului:

1.2.6. STUDIU PRIVIND EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

Data: Octombrie 2019

Autori:

S.C. QUATTRO DESIGN S.R.L.:
arh. Andrei JELESCU (șef de proiect)
soc. Corina PANTELIMON
urb. Ana PETRESCU
urb. Monica PĂTRĂȘCOIU

**PLAN URBANISTIC GENERAL
MUNICIPIUL SIGHIȘOARA, JUDEȚUL MUREȘ**

FOAIE DE SEMNĂTURI ȘI ȘTAMPILE

S.C. QUATTRO DESIGN S.R.L.:

arh. Andrei JELESCU (șef de proiect)

soc. Corina PANTELIMON

urb. Ana PETRESCU

urb. Monica PĂTRĂȘCOIU

PLAN URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL SIGHIȘOARA, JUDEȚUL MUREȘ

Denumirea și conținutul capitolelor:

ETAPA I. STUDII DE FUNDAMENTARE

Faza 1.1. Realizarea suportului topografic

Faza 1.2. Studii de fundamentare. Analiza situației existente și a disfuncționalităților

1. Studiul geotehnic. Riscuri naturale și antropice
2. Studiu de inundabilitate și lucrări hidrotehnice
3. Studiu privind relațiile periurbane
4. Studiu privind evoluția activităților economice
5. Studiu privind potențialul turistic
- 6. Studiul privind evoluția socio-demografică**
7. Studiu privind protecția mediului
8. Studiu de peisaj. Studiu privind silueta urbană
9. Studiul circulației urbane și transporturilor. Studiu de mobilitate
10. Studiul urban istoric și morfologic. Studiu de patrimoniu cultural
11. Studiu privind tipurile de proprietate
12. Studiu privind dotările de interes publice
13. Studiu privind infrastructura tehnico-edilitară
14. Studii consultative: analiza factorilor interesați
15. Studiul schimbărilor climatice

ETAPA 2. PLAN URBANISTIC GENERAL ȘI REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

Faza 2.1. Propuneri preliminare de reglementari urbanistice - PUG preliminar

Faza 2.2. Consultarea populației în conformitate cu Ordinul 2701/2010

Faza 2.3. Intocmire documentației pentru obținere avize/acorduri

Faza 2.4. Redactare finală a documentației PUG

PLAN URBANISTIC GENERAL MUNICIPIUL SIGHIȘOARA, JUDEȚUL MUREȘ

Cuprinsul studiului:

1.2. STUDII DE FUNDAMENTARE

1.2.6. STUDIU PRIVIND EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ

1. Date Introductive

- 1.1. Metodologie
- 1.2. Sursa datelor

2. Evoluția populației din punct de vedere antro-po-istoric

- 2.1. Sighișoara – oraș medieval
- 2.2. Profilul istoric al ocupațiilor
- 2.3. Profilul istoric al structurilor sociale

3. Caracteristici demografice actuale

- 3.1. Numărul și evoluția populației
- 3.2. Densitate
- 3.3. Creșterea naturală a populației
- 3.4. Mișcarea migratorie
- 3.5. Structura pe sexe și grupe de vârstă
- 3.6. Structura pe etnie și cea religioasă
- 3.7. Caracteristici ale șomajului în Municipiul Sighișoara – impact economic
- 3.8. Nivelul educațional al populației

4. Prognoze

5. Concluzii

BIBLIOGRAFIE

1. Date introductive

1.1. Metodologie

Analiza demografică a Municipiului Sighișoara s-a realizat în permanentă corelație cu caracteristicile comportamentului demografic al populației întregului județ, dar și al celorlalte orașe din Mureș. În acest scop s-au realizat diagrame în care valorile înregistrate la nivelul municipiului sunt comparate cu cele la nivel județean și la nivelul urban ca entitate spațială distinctă a județului, dar și diagrame în care sunt redate valorile indicatorilor fiecărui oraș mureșan în parte. S-a apelat la metoda comparativă pentru a scoate în evidență particularitățile demografice ale orașului și poziția sa în ierarhia urbană județeană, pentru ca pe baza acestora să se poată contura strategia de dezvoltare adecvată.

Intervalul de analiză se extinde pe 26 de ani (1992-2017), interval considerat important pentru înțelegerea corectă a proceselor care se manifestă în domeniul demografic al așezării și pentru realizarea unor proiecții cât mai veridice. Amplitudinea intervalului variază de la un indicator la altul din cauza variației bazei de date obținute de la INS (TEMPO Online).

De asemenea, complexitatea analizei demografice este crescută ca urmare a folosirii unui număr însemnat de indicatori statistici, utilizați frecvent în astfel de studii. Lipsa unor elemente din această raport a fost determinată de dificultatea obținerii informațiilor statistice necesare, ca urmare a faptului că acestea nu sunt disponibile la nivelul municipiului.

1.2. Sursa datelor

Datele statistice pe baza cărora s-au realizat diagramele au fost preluate din următoarele surse:

- Institutul Național de Statistică (INS), TEMPO-Online (<http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>);
- Direcția Națională de Statistică Mureș (<http://www.mures.insse.ro/>);
- Analiza demografică a Regiunii Centru. Disparități geodemografice. Tendințe și prognoze
- Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Centru. Diagnoza regională
- Analiza disparităților intraregionale și dezvoltarea urbană la nivelul Regiunii Centru

2. Evoluția populației din punct de vedere antro-po-istoric

2.1. Sighișoara – oraș medieval¹

În conformitate cu cercetările arheologice efectuate pe teritoriul municipiului, au fost descoperite așezări din neolitic, aparținând *Culturii Petrești* (3000-2500 î.Hr.) în Cartierul Aurel Vlaicu (punctul "La Grajduri" sau "La Saivane"), Soromiclea (zona fermei) și Valea Dracului (punctul "La podul de beton"), precum și așezări eneolitice (*Cultura Coțofeni*, 2500-2000 î.Hr.) la "Ferma Șoromiclea" și în "Roră" (în apropierea ramificației spre satul Stejăreni)². Din perioadele Hallstatt și Laten sunt atestate două așezări dacice iar din perioada romană, în apropierea orașului se regăsește un castru roman care asigura traversarea Pârâului Șaeș³.

Se presupune că zona Sighișoarei a fost colonizată de secui în sec. XII. Există posibilitatea ca Sighișoara să fi apărut ca o cetate a satului învecinat Șaeș. Orașului Sighișoara este înființat în 1191 sau 1198 conform cronicilor. Colonizarea sașilor în Sighișoara este datată în prima jumătate a secolului XIII.

În orice caz, așa cum se menționează în literatura de istorie urbană, pentru *Schaesburg* (Sighișoara) există dovezi privind o așezare preexistentă din sec.XII; mai târziu satul populat probabil cu *hospites* germani s-a extins în mai multe etape.

Orașele transilvănene ale secolelor al XII-lea, al XIII-lea și al XIV-lea nu au preluat numele vechilor cetăți romane, și nici tipul de viață civică; în schimb, locuitorii au fost atrași de așezarea favorabilă (din punct de vedere geografic, economic, comercial) și de posibilitățile de fortificare (apărare) ale locului. Sighișoara îndeplinea toate condițiile. Istoricii consideră că poziția avantajoasă a orașului de sus susține ipoteza unei așezări preexistente; chiar și patronatul Sf. Nicolae asupra bisericii (la fel ca în Brașov și Bistrița) ar putea întări această ipoteză. O altă posibilitate privește ridicarea, în sec. al XII-lea, unei biserici cu ajutor german. În sec. al XIII-lea, orașul bine întărit cuprindea o suprafață de 7 ha⁴.

În acea perioadă, marcată de evenimente istorice violente, precum invazia tătară din 1241-1242, puține localități sau cetăți ardelenene puteau fi calificate ca orașe. Condițiile principale de considerare a unei așezări drept oraș erau: a) existența unor fortificații (ceea ce garanta protecția militară a unui principe sau a unor categorii militare sau paramilitare de cetățeni avuți) și b) dreptul de târg (obținut de puține orașe ardelenene). În general, așezările, chiar cele considerate urbane, aveau un caracter semiagrar, locuitorii asigurându-și existența parțial din economia naturală sau de subzistență (procurarea/producerea în propria gospodărie a celor necesare traiului), parțial prin aprovizionarea cu produse necesare în cadrul schimburilor comerciale, în târguri.

În partea a doua a sec. al XII-lea, zona sudului Transilvaniei este colonizată cu *hospites*, coloniști „Saxonii” sau „sașii” erau veniți din Franconia, Thuringia, Bavaria, Saxonia,

¹ Pascu, Ș., *Meșteșugurile în Transilvania până în sec. XVI*, București, 1954; Felecan, O., *Hodonimie românească: între autohtonism și cosmopolitism*, 2013. Disponibil online la https://onomasticafelecan.ro/iconn2/proceedings/3_08_Felecan_Oliviu_ICONN_2.pdf; Academia Română (Paul Niedermaier), *Atlas Istoric al orașelor din România, Secția C, Transilvania, Fascicul 1. Sighișoara*, București: Editura Enciclopedică, 2000, p. II-IV; Rădvan, L., 2016-2017. *Curs universitar Structurile urbane din spațiul românesc*. Disponibil la: <http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2012/12/2016sem1-cssmedr-Structurile-urbane-din-spatiul-romanesc.pdf>

² Cf. Actualizare PUG și RLU Municipiul Sighișoara, Faza 1.2. Studii de Fundamentare, 1.2.10. Studiul urban istoric și morfologic. Studiu de patrimoniu cultural, Volum 2. Studiu de evaluare arheologică, autori: Dr. arhg. expert Daniela Marcu-Istrate, Drd. arhg. specialist Ioan Fedor Pascu

³ Academia Română (Paul Niedermaier), *Atlas Istoric al orașelor din România, Secția C, Transilvania, Fascicul 1. Sighișoara*, București: Editura Enciclopedică, 2000, p. II-IV

⁴ <http://history.uaic.ro/wp-content/uploads/2012/12/2016sem1-cssmedr-Structurile-urbane-din-spatiul-romanesc.pdf>

Luxemburg, Flandra (normanzi și valoni) și ținutul Rinului.. În orice caz, experiența acestor noi locuitori era una urbană, central și nord-europeană, diferită de cea sud-est europeană. Astfel, orașele specifice acestor zone de proveniență a coloniștilor se caracterizau prin separarea activității urbane de ocupațiile agricole, prin diviziune economică cu spațiile rurale, prin existența unei piețe permanente, care formează adesea centrul economic al așezării.

Coloniștii au fost puși în legătură cu:

- fenomenul de urbanizare: așezarea coloniștilor a impulsat dezvoltarea economică de orientare urbană a așezărilor în care s-au stabilit, dar nu în continuitate cu civismul orașelor antichității latine, nici cu structura orașului-comună al spațiului german, ci într-o formulă nouă, adaptată tipului mixt de civilizații etnice și religioase, cu experiențe diferite de viață materială, economică, de practici productive sau comerciale.
- fortificarea așezărilor unde au fost deplasați (regiuni de graniță), unde aveau de îndeplinit îndatoriri militare.

Condițiile de calificare a unei așezări ca oraș erau, pentru acea perioadă,

- de natură economică – existența unui târg (garantarea continuității schimbului de mărfuri);
- de natură administrativă – libertatea teritoriului așezării, autonomia internă, garantarea libertății proprietăților locuitorilor, privilegiile economice, fiscale și vamale pentru meșteșugarii și negustorii localnici;
- de natură politică și civică – egalitatea cetățenilor, alegerea liberă a conducătorilor orașului.

Economia se reorientează, așadar, pe dimensiunea dezvoltării meșteșugurilor și intensificarea schimburilor. Administrația este împărțită între autoritatea orășenească (locală) și autoritatea centrală. Păturile sociale se restructurează în funcție de creșterea numerică și ca importanță a breslelor, dar și a mixajului etnic. Peisajul urban se specializează în două zone principale, anume cetatea fortificată și burgul, locul meșteșugarilor și piața. Aspectul hodonimic a avut cunoscut evoluții interesante în orașele multiculturale, mai ales în cele care, ca Sighișoara, au cunoscut, în ultimul secol, o inversare a raportului etnic. Astfel, odată cu profilarea majorității etnice românești a municipiului, majoritatea străzilor poartă nume românești⁵.

2.2. Profilul istoric al ocupațiilor⁶

Dezvoltarea economică a spațiului sud-est transilvănean din sec. al XIII-lea și al XIV-lea a antrenat și înflorirea economico-socială a așezării, constând în a) creșterea numerică și calitativă a meșteșugurilor și b) intensificarea schimburilor pe piața locală, dar și externă (între orașe sau chiar între provincii), datorită răspândirii monedei.

Dezvoltarea meșteșugurilor a continuat în perioada secolelor XIII-XV și a constituit baza dezvoltării comunității urbane sighișorene. În sec. al XIV-lea, Sighișoara devine oraș (civitas), centru politic și economic, alături de alte localități transilvănene: Sibiu, Brașov, Rodna, Alba-Iulia, Turda, Cluj, Dej, Aiud, Mediaș, Sebeș, Bistrița, Oradea, Arad, Satu Mare, Sighet ș.a.

Conform istoricilor maghiari, la mijlocul sec. al XIII-lea existau deja bresle ale sașilor în orașele Transilvănene. Cele mai vechi sunt meșteșugurile fierăritului și olăritului; ele s-au apărut ca meșteșuguri sătești, fără a se putea constitui ca grupuri sociale sau profesionale, căci în fiecare sat exista un număr limitat de asemenea meșteri care deserveau comunitatea locală, fără a dori să părăsească satul sau să se asocieze pe

⁵ https://onomasticafelecan.ro/iconn2/proceedings/3_08_Felecan_Oliviu_ICONN_2.pdf

⁶ Pascu, Ș., *Meșteșugurile în Transilvania până în sec. XVI*, București, 1954.

criterii profesionale. Ele s-au dezvoltat ca bresle urbane, categorii socio-profesionale specifice numai odată cu stabilirea *hospites* în orașe. În Sighișoara și Sibiu au fost atestate până în sec. al XVI-lea nu numai toate cele 19 bresle active în Transilvania medievală, dar și toate cele 25 de branșe (uneori, o breaslă cunoștea o specializare, o diviziune a muncii, dând naștere mai multor branșe). Sunt menționate astfel, în afară de fierari și olari, breslele măcelarilor, brutarilor, tăbăcarilor (în cadrul căreia, spre exemplu, au luat naștere 6 branșe diferite: pielari, tăbăcari, cizmari, cojocari, curelari, mănușari), țesătorilor, croitorilor, zidarilor, lemnarilor, armurarilor, blănarilor, aurarilor ș.a.

2.3. Profilul istoric al structurilor sociale

Negustorii și meșteșugarii, *hospites* sau urmașii acestora, au avut nu numai profil sau vocație economică, ci și militară. Creșterea securității și prosperității deopotrivă, caracterul semiagrar al ocupațiilor a condus la extinderea treptată a orașului în afara zidurilor de apărare și la creșterea densității de locuire.

Categoriile sociale urbane ale Sighișoarei, așa cum s-au precizat în această perioadă inițială de istorie urbană a orașului au fost meșteșugarii și țăranii. Principala categorie de orășeni au constituit-o meșteșugarii. Cea mai importantă evoluție socială asociată urbanizării medievale a Sighișoarei este, chiar în mai mare măsură decât mixajul etnic, apariția și dezvoltarea breslelor. Breasla este o asociație de tip economic, dar și comunitar. Economic se afirmă ca asociație de producători de bunuri (meșteșugari); asociația are statut juridic și interese economice comune.

Din punct de vedere social, breslele ordonează structural populația așezării prin:

- Definirea stărilor sociale, reglementarea normativă a statutelor sociale. Statutele economice erau atent și riguros stabilite pe bază asociativă, nu concurențială: prestigiul unui meșter era dat nu de performanțele sale individuale, în primul rând, ci de apartenența și rangul pe care îl avea în cadrul breslei sale. Admiterea în breaslă erau dovadă de excelență calificare profesională, dar și de moralitate și devotament față de grup. Meșterii din afara breslelor erau considerați marginali, de statut inferior, slab calificați.
- Reglementarea și moralizarea vieții sociale, vizibilă în ordonarea, îngrijirea și securizarea spațiului public. Eliminarea concurenței între meșteri de aceeași specializare, moralizarea și bunăstarea vieții, deopotrivă cu rolurile religioase și militare pe care breslele le aveau în viața orașului au condus către o viață publică ordonată, prosperă și, pe cât posibil, securizată. Amintim numai contribuția breslelor la ridicarea zidurilor și a 13 turnuri de apărare a orașului, ce erau întreținute și apărate de membrii lor.
- Creșterea coeziunii grupurilor sociale, a sentimentului de apartenență și de solidaritate. Breslele au preluat din modul de organizare și moralizare al familiei. Legăturile dintre ucenici, calfe și meșteri erau de natură foarte apropiată de legăturile filiale. Ucenicii trebuiau să fie copii legitimi, de preferință din aceeași breaslă sau din bresle apropiate ca profil și statut, de aceeași naționalitate și religie cu meșterul. Legăturile erau puternice, cutumele de întrajutorare, sprijinirea bătrânilor, orfanilor, văduvelor, bolnavilor a dus la formarea unor sentimente puternice de identitate și de apartenență.

Specificul comunității urbane sighișorene din perspectivă istorico-antropologică:

- Autonomia locuitorilor față de formele administrației centrale;
- Responsabilitatea socială a locuitorilor pentru întreținerea și apărarea orașului;
- Comunitate deschisă, atât prin profilul comercial, cât și prin aderarea la uniuni interurbane (pe **teritoriul celor 7 scaune** - Scaunul principal” (Hauptstuhl) de la Sibiu (Cybininum) și „scaunele secundare” (Nebenstühle) de la Orăștie (Broos), Sebeș (Mühlbach), Miercurea Sibiului (Ruzmargt, astăzi Reußmarkt), Nocrich (Leuskyrch, astăzi Leschkirch), Cincu (Schenk, astăzi Großschenk) și Rupea (Reps), - și **2 districte săsești** – Brașov și Bistrița⁷);
- Moralitatea ridicată;
- Coeziune și solidaritate;
- Egalitatea între membrii aceleiași stări, dar și spiritul de castă;
- Toleranță față de cei diferiți, dar păstrare specificului socio-cultural.

⁷ Săgeată, R., Structuri administrativ-teritoriale medievale în Transilvania, https://www.academia.edu/16018859/Structuri_administrativ-teritoriale_in_Transilvania

3. Caracteristici demografice actuale

3.1. Numărul și evoluția populației

Conform clasificării așezărilor urbane după mărime, prezentată în Geografia României, volumul II, apărută sub egida Academiei Române, cu cei 34.058 de locuitori înregistrați de către INS în 2017, **Municipiul Sighișoara se încadrează în categoria orașelor mijlocii**, dar de dimensiuni mai mici, nedepășind cu mult limita minimă de 20.000 de locuitori a acestei categorii. În lucrarea menționată anterior se precizează faptul că, această grupă de orașe mijlocii „prezintă o seamă de similitudini cu orașele mici” (Cucu, 1984, p. 149). În cazul Sighișoarei, totuși, acesta fiind municipiu, are o funcționalitate complexă, rezultată și din evoluția sa istorică îndelungată și din poziția geografică avantajoasă.

Ca poziție în ierarhia urbană a județului Mureș din perspectivă demografică, această oraș se află în prezent pe locul 3 (tabelul nr. 1), fiind unul dintre cele mai mari orașe ale județului.

Denumire localitate	Funcție administrativă	Populație totală 1992	Populație totală 2017
Tirgu mures	municipiu	161786	149543
Reghin	municipiu	40006	38145
Sighisoara	municipiu	37188	34058⁸
Tarnaveni	municipiu	30733	26306
Iernut	oraș	10068	9777
Ludus	oraș	19181	17527
Miercurea Nirajului	oraș	6157	6044
Sangeorgiu de padure	oraș	5587	5422
Sarmasu	oraș	7548	7128
Sovata	oraș	12174	10435
Ungheni	oraș	6591	7597

Tabelul 1. Dimensiunea demografică a localităților urbane din județul Mureș

Evoluția **populației totale** a Sighișoarei în ultima sută de ani a înregistrat două tendințe dominante (fig. 1). Până la jumătatea ultimului deceniu al secolului trecut evoluția a fost constant crescătoare, cu o intensitate mai accentuată în a doua jumătate a intervalului, când, alături de politica demografică a statului care promova creșterea natalității, s-a desfășurat și procesul de industrializare a economiei românești, ceea ce a impulsionat intensificarea migrației de tip rural-urban în toată țara. În acest context, ritmul de creștere a populației orașului, ca de altfel a tuturor orașelor României, s-a mărit constant. Imediat după 1990, odată cu schimbările survenite în plan socio-politic și economic, s-au înregistrat și modificări ale comportamentului demografic al populației. Astfel, numărul de locuitori ai orașelor, cu precădere ai celor mari și mijlocii, a continuat să crească în primii 5 ani, dar ritmul s-a redus foarte mult. Această situație s-a înregistrat și în orașul Sighișoara, unde **populația a crescut până în 1995 la 37.623 de locuitori, după care a început declinul demografic**, specific întregului spațiu urban. Principala cauză a acestui declin a fost criza economică cu care s-a confruntat statul român în perioada de tranziție, când principalul motor al economiei, industria, a intrat în colaps. Fărâmițarea și dispariția întreprinderilor mari au determinat reducerea accentuată a numărului de locuri de muncă și, implicit, a creșterii șomajului. În acest context apar fenomene precum migrația populației în căutarea locurilor de muncă în țări ale Europei Occidentale, sau reîntoarcerea unor locuitori în spațiul rural pe care îl părăsiseră cu ceva timp în urmă, atrași fiind de mirajul urban, o reîntoarcere determinată de posibilitățile economice mai reduse pe care le aveau în acel moment. Viața la țară mai ieftină devenea mai atractivă pentru populația șomeră și pensionari. Un alt proces care a contribuit la reducerea numărului de locuitori ai orașelor, deci și ai Municipiului Sighișoara, a fost cel de

⁸ 33509 la 1 ianuarie 2019, conform Fișei localității.

suburbanizare, care s-a bazat pe migrația orașenilor mai ales spre așezările rurale din imediata vecinătate a urbanului (comunele Albești, Daneș și Vânători), ceea ce a determinat dezvoltarea rapidă a satelor respective.

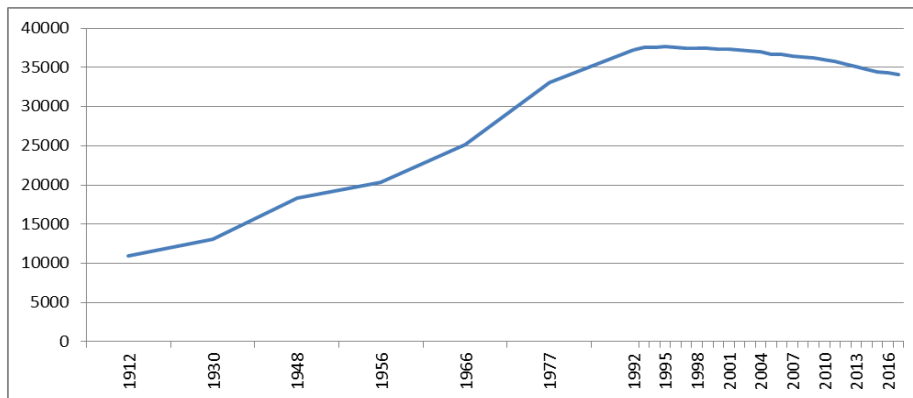

Fig. 1. Evoluția populației Municipiului Sighișoara în ultimul secol (nr. de locuitori)

Analiza comparativă a evoluției demografice a orașelor județului Mureș oferă informații foarte utile înțelegerii poziției Municipiului Sighișoara în acest context. Din diagramele alăturate (fig. 2) se poate observa gruparea celor 11 orașe în cele 3 categorii de mărime recunoscute la nivel național: orașe mari (peste 100.000 loc.) – Târgu Mureș; orașe mijlocii (20.000 – 100.000 loc.) – Reghin, Sighișoara, Târnăveni; orașe mici (sub 20.000 loc.) – Luduș, Sovata, Iernut, Sărmașu, Ungheni, Miercurea Nirajului și Sângeorgiu de Pădure.

După cum se poate observa în figura 2.a cele mai mari pierderi de populație le-a înregistrat Municipiul Târgu Mureș⁹, cel mai mare oraș al județului, care a pierdut peste 15.000 de locuitori în ultimii 20 de ani, adică 9% din total. Tot într-o permanentă scădere s-au aflat și orașele mijlocii, cele mai mari pierderi având în acest caz orașul Târnăveni (-15%). Evoluția descrescătoare a Sighișoarei se aseamănă din punct de vedere procentual cu ce a municipiului reședință de județ (-9,5%).

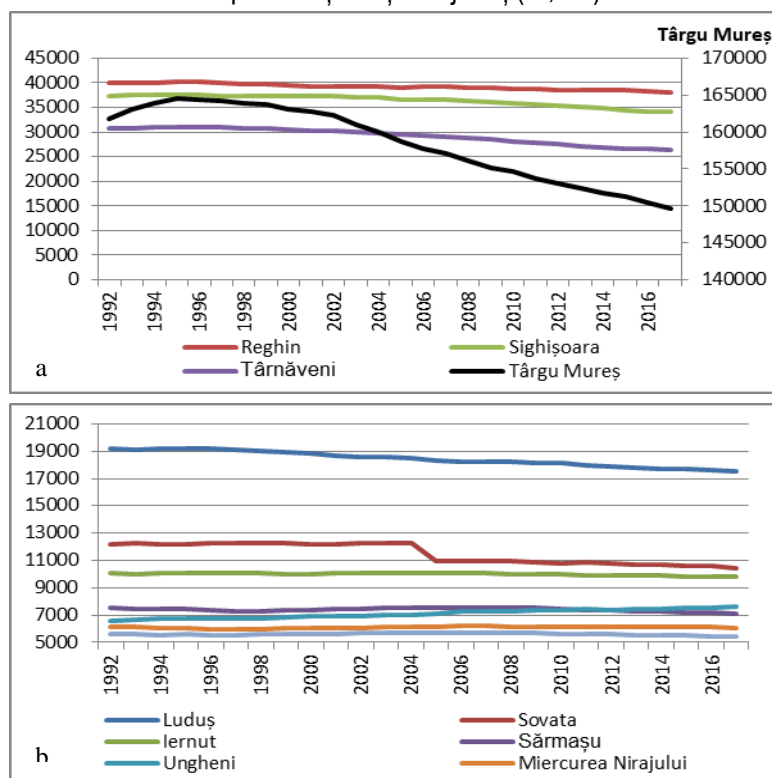

Fig. 2. Evoluția populației orașelor județului Mureș (nr. de locuitori); a. orașe mari și mijlocii; b. orașe mici

⁹ Curba de evoluție a populației orașului se raportează la valorile de pe a doua axă verticală.

Tendința de scădere a populației s-a menținut până în prezent, astfel încât numărul de locuitori a mai scăzut din 2017 cu încă 253 de persoane până în 2018 și cu 296 până la începutul anului în curs (2019), ajungând astfel la 33.509 de persoane.

O altă ierarhie se conturează în cazul clasificării din punct de vedere al **ritmului de creștere a populației urbane**¹⁰ (fig. 3). Astfel, se poate constata faptul că tendința de evoluție a populației tuturor orașelor din județul Mureș a fost negativă cu o singură excepție, cea a orașului Ungheni (0,57%). Ritmul de scădere demografică în Municipiul Sighișoara (-0,35%) nu este nici cel mai accentuat (precum în Târnăveni -62% și Sovata -59%) dar nici cel mai redus (Miercurea Nirajului 0,07%).

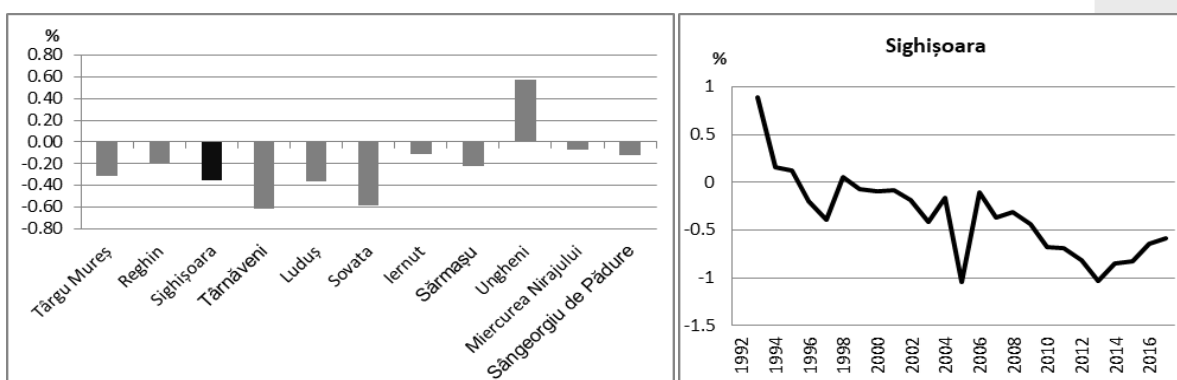

Fig. 3. Ritmul de creștere a populației (valori medii pentru intervalul 1992-2017)

Declinul demografic al municipiului a început încă din 1996 și s-a accentuat după 2006. Totuși, în ultimii 4 ani ai perioadei analizate s-a înregistrat o diminuare a acestei tendințe de scădere a populației totale, ceea ce repezintă un element pozitiv al acestei evoluții.

3.2. Densitate

Densitatea populației, care reflectă intensitatea procesului de populare a unui teritoriu, a scăzut mult în Municipiul Sighișoara de la peste 5.600 loc./km² în 1992 la numai 2.553 de loc./km² în 2017 (raportat la suprafața teritoriului intravilan), atingând minimul din perioada analizată. Așa cum reiese din figura 4, evoluția indicatorului a fost constant descrescătoare ca urmare a reducerii continue a numărului de locuitori ai municipiului dar și a dublării suprafeței teritoriului intravilan. Așa se explică faptul că valoarea indicatorului a scăzut la mai puțin de jumătate față de începutul perioadei.

Ritmul de reducere a densității a fost mai accentuat în prima jumătate a intervalului analizat, cauza principală fiind creșterea rapidă în suprafață a teritoriului intravilan. Această evoluție se încadrează perfect în caracteristicile evoluției densității întregului spațiu urban al județului.

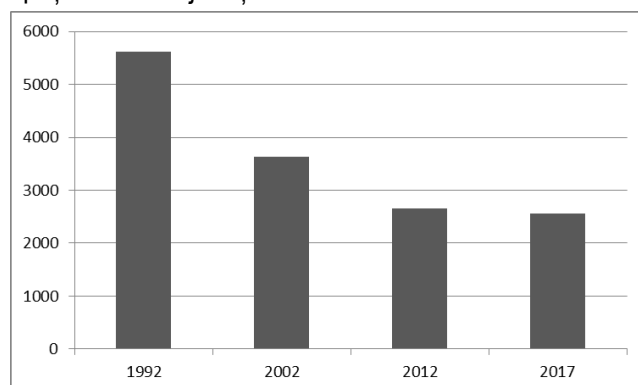

Fig. 4. Evoluția densității populației Municipiul Sighișoara în intravilan (loc./km²)

¹⁰ Ritm de creștere a populației – raportul dintre soldul populației și numărul total al acesteia la începutul perioadei în procente. $R_c = (P_2 - P_1) / P_1 \times 100$, unde R_c este ritmul de creștere, P_1 este populația la începutul perioadei, P_2 este populația la sfârșitul perioadei. În cazul în care valorile rezultate sunt negative se poate vorbi despre ritmul de scădere a populației.

Analiza comparativă a densității populației orașului Sighișoara în intravilan¹¹ cu densitățile celorlalte așezări urbane din județul Mureș plasează localitatea pe locul doi, după Municipiul Târgu Mureș cu cei peste 4.500 de loc./km² (fig. 5). Această situație este determinată de specificul arhitectonic și al formei de locuire a comunităților săsești, care au dezvoltat de-a lungul istoriei așezări de tip compact, cu gospodării închise și lipite unele de altele în spațiul rural, și cu orașe-cetăți fortificate.

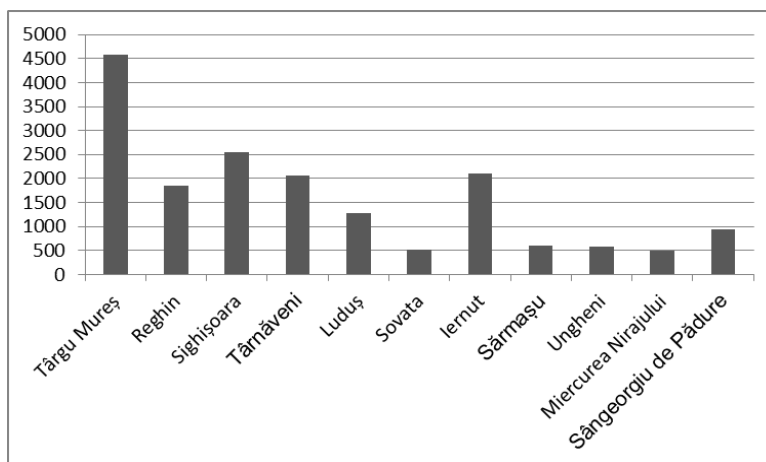

Fig. 5. Densitatea populației urbane în intravilan (2017)

Reducerea densității populației în intravilanul orașului reprezintă o reducere a aglomerației acestuia cu toate avantajele care decurg de aici și anume reducerea poluării (din toate punctele de vedere), reducerea preturilor la terenuri și imobile, etc. În acest context se poate vorbi despre îmbunătățirea condițiilor de viață în oraș.

3.3. Creșterea naturală a populației

Unul dintre elementele determinante ale evoluției demografice, a numărului total de locuitori, este mișcarea naturală a populației, definită ca proces permanent de înmprospătare și regenerare. Noțiunile cu ajutorul cărora se analizează mișcarea naturală în acest studiu sunt natalitatea, fertilitatea, mortalitatea, nupțialitatea, divorțialitatea, și soldul natural. Toate acestea vor fi exprimate prin indicatorii specifici: rata natalității, a fertilității, a mortalității, rata nupțialității, a divorțialității și bilanț demografic natural (sold natural).

Rata natalității (nr. născuți vii/populație totală x 1000) evidențiază capacitatea și intensitatea unei populații de a se reproduce. Orașul Sighișoara se caracterizează în prezent (2017) printr-o natalitate foarte scăzută, valoarea ratei natalității fiind una dintre cele mai mici din urbanul românesc (6.75‰). Această situație este vizibilă în figurile 6 și 7 în care se remarcă diferența mare în comparație cu valorile înregistrate atât în județul Mureș cât și în spațiul urban al acestuia. În ierarhia urbanului județean Sighișoara se plasează pe ultimul loc, cu valoarea ratei medii a natalității cea mai mică (8,7‰).

¹¹ suprafața teritoriului inclusă în perimetrul constructibil al municipiilor și orașelor, inclusiv localitățile componente ale municipiului și orașului, conform planului de sistematizare aprobat pentru localitatea respectivă

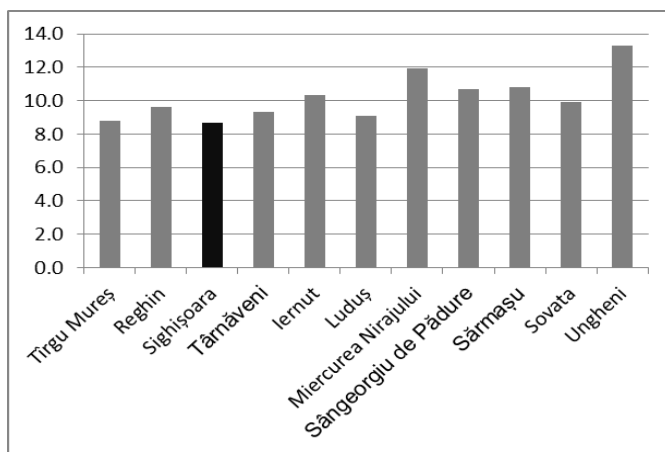

Fig. 6. Rata medie a natalității (%) în intervalul 1992-2017

În context național, evoluția acestui indice a fost descrescătoare de-a lungul întregii perioade la toate nivelurile analizate (fig. 7). Dacă în 1992 valoarea ratei natalității a fost de aproape 11‰, asemănătoare cu cele din restul așezărilor urbane ale județului, evoluția negativă a fost mai accentuată în Sighișoara, aceasta fiind întrerupă de scurte perioade de creștere, cea mai importantă fiind în intervalul 2002-2005. Începând cu 2012 s-a înregistrat o ușoară creștere. Per total, însă, tendința este negativă, rata de creștere a indicatorului având valoare negativă și fiind una dintre cele mai accentuate (-37,4%) între orașele județului Mureș.

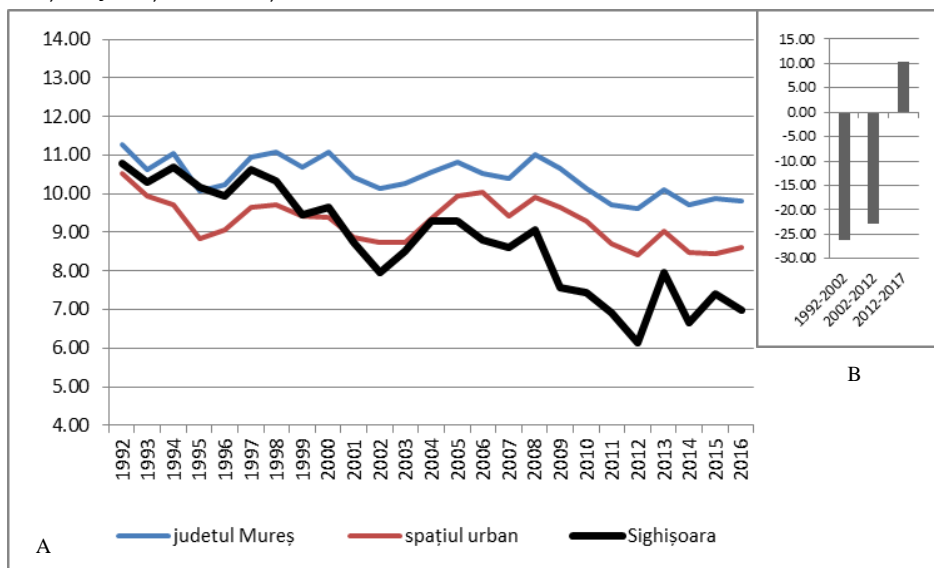

Fig. 7. Rata natalității (%) – A. evoluție; B. Rata de creștere a natalității între recensăminte în Sighișoara (%)

Rata mortalității (nr. decedați/populație totală x 1000) reprezintă "pierderile" de populație în mod natural, care intervin ca urmare a îmbătrânirii și a îmbolnăvirii acesteia sau din diverse alte cauze. Numărul decedaților raportat la numărul total de locuitori scoate în evidență cât de intens este procesul acesta într-o populație.

În Municipiul Sighișoara rata mortalității la nivelul anului 2017 a înregistrat valoarea de 9,0‰, care se încadrează în categoria valorilor reduse din urbanul românesc. Între orașele județului Mureș se poziționează pe unul dintre ultimele locuri, cu mortalitate mai redusă fiind doar Reghin și Tirgu Mureș (fig. 8). Această situație scoate în evidență faptul că orașul are încă o populație nu foarte îmbătrânită.

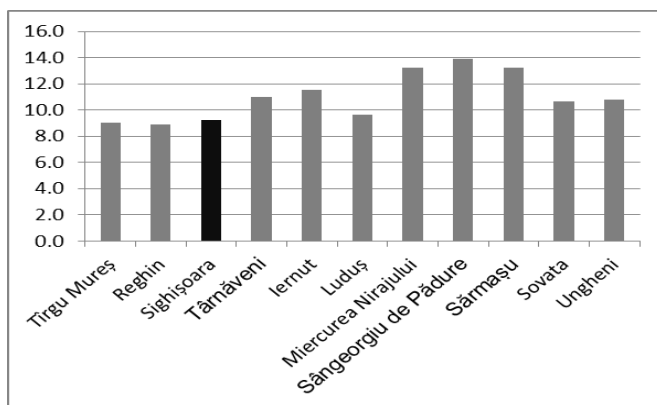

Fig. 8. Rata mortalității (%) în intervalul 1992-2017

Evoluția ratei mortalității este fluctuantă de la un an la altul, dar per total se dovedește a fi constantă, rata medie de creștere a acestui indicator pentru întregul interval fiind de 0,4% (fig. 9). Acest tip de evoluție nu este specific spațiului urban al județului Mureș, care a înregistrat o tendință reală de creștere a mortalității, cu excepția câtorva orașe mici cum ar fi Miercurea Nirajului, Sângeorgiu de Pădure și Ungheni. Ritmul mediu de creștere a acestui indice în Sighișoara a fost pozitiv în prima și în ultima parte a perioadei analizate, în cea intermediară fiind negativ. Se remarcă, însă, ani cu creștere semnificativă a mortalității (de peste 15%) cum ar fi 1996, 2009, 2013 și ani cu o scădere accentuată, ca de exemplu 2000 și 2014 cu -16,6% și respectiv -10,5%.

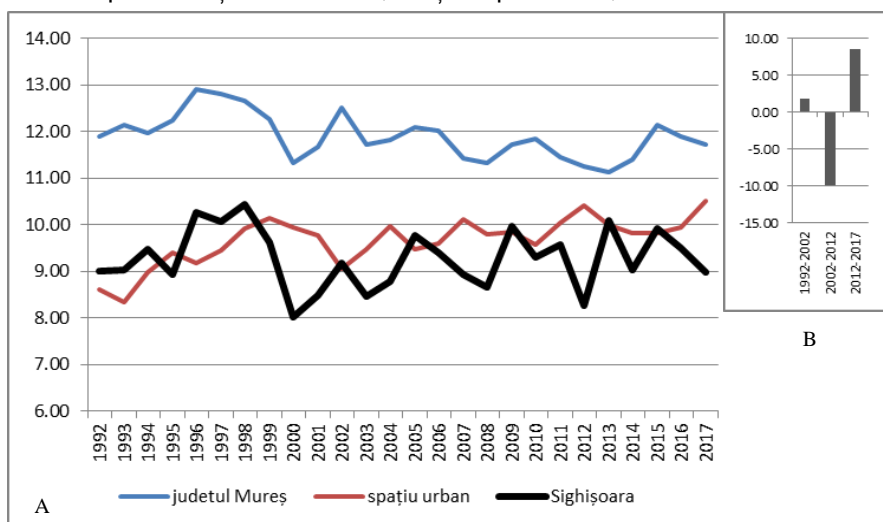

Fig. 9. Rata mortalității (%) – A. evoluție; B. Rata de creștere a mortalității între recensăminte în Sighișoara (%)

Bilanțul demografic natural sau soldul natural (diferența dintre rata natalității și rata mortalității) a avut de-a lungul întregii perioade analizate o evoluție descrescătoare în Municipiul Sighișoara, așa cum era de așteptat (fig. 10 și 11). Scăderea a fost destul de accentuată, de la 1,8‰ în 1992 la -2,2‰ în 2017. Cea mai importantă ruptură în curba de evoluție descendentă s-a înregistrat însă în intervalul 2008-2009, după acest moment, care se suprapune celui de debut al crizei economice mondiale, valorile rămânând foarte reduse (mai mici de -2‰). Remarcabil este faptul că, această evoluție demografică a coborât orașul sub nivelurile înregistrate de multe dintre așezările județului, fie ele rurale sau urbane, deși la începutul perioadei, poziția sa în ierarhie a fost una privilegiată. Se poate spune, că orașul a înregistrat în ultimii ani o evoluție demografică asemănătoare așezărilor rurale, care se confruntă cu mari dificultăți din acest punct de vedere, deci au o populației cu tendințe accentuate de îmbătrânire, pe fundalul reducerii rapide a ratei natalității.

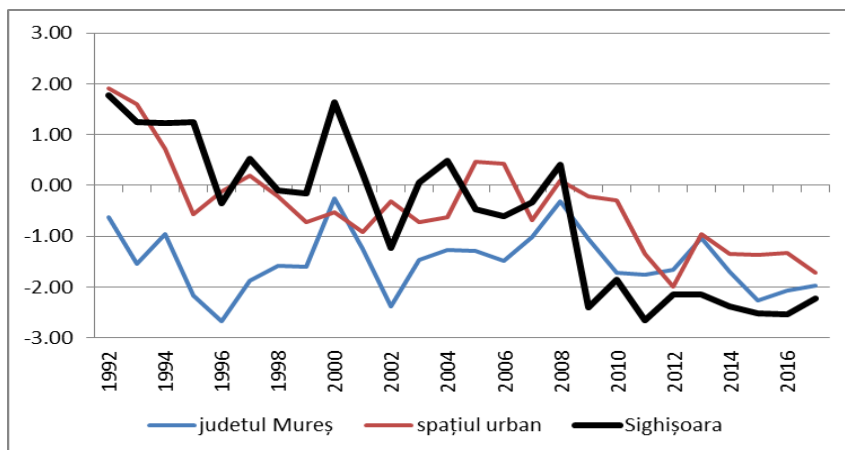

Fig. 10. Evoluția soldului natural (‰)

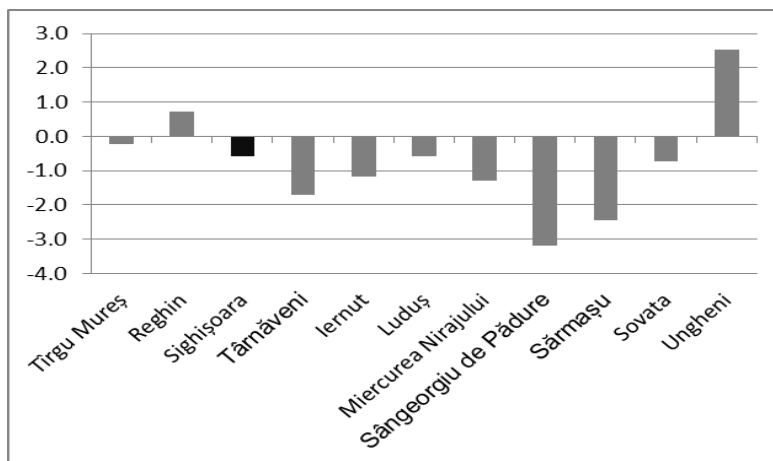

Fig. 11. Soldul natural mediu (‰) în intervalul 1992-2017

Din perspectiva **ratei nupțialității** (nr. de căsătorii la 1.000 de locuitori) și a **ratei divorțialității** (nr. de divorțuri la 1.000 de locuitori) comportamentul populației municipiului se dovedește a fi asemănător cu cel la nivel județean și urban județean (tabelul nr. 2). Așa cum se poate observa în tabelul nr. 2, valorile medii ale celor două rate analizate sunt mai mari în cazul Sighișoarei decât în cazul celorlalte două niveluri analizate, ceea ce înseamnă că populația municipiului nu este afectată de îmbătrânire la fel de mult ca celelalte orașe ale județului. Această stare de fapt este dovedită și de ritmul cu care cele două rate scad (vezi valorile ratei de creștere). Un punct forte în comportamentul demografic al acestui oraș este faptul că rata divorțialității este în scădere chiar mai accentuată decât în restul spațiului urban județean (-12,3%).

Nivel de analiză	Rata nupțialității		Rata divorțialității	
	valoare medie (‰)	rata de creștere (%)	valoare medie (‰)	rata de creștere (%)
Județul Mureș	5.57	-25.19	1.26	12.79
Spațiul urban județean	6.03	-19.04	1.65	-8.53
Municipiul Sighișoara	6.07	-12.40	1.84	-12.29

Tabelul 2. Valorile medii multianuale și cele ale ratei de creștere a nupțialității și divorțialității (1992-2016)

Deși ambele rate au avut o evoluție sinuoasă, variația ratei divorțialității a fost mai accentuată (fig. 12). În cazul ratei nupțialității se constată o schimbare a tendinței și anume, o creștere în ultimii 5 ani, în timp ce rata divorțialității înregistrează o scădere.

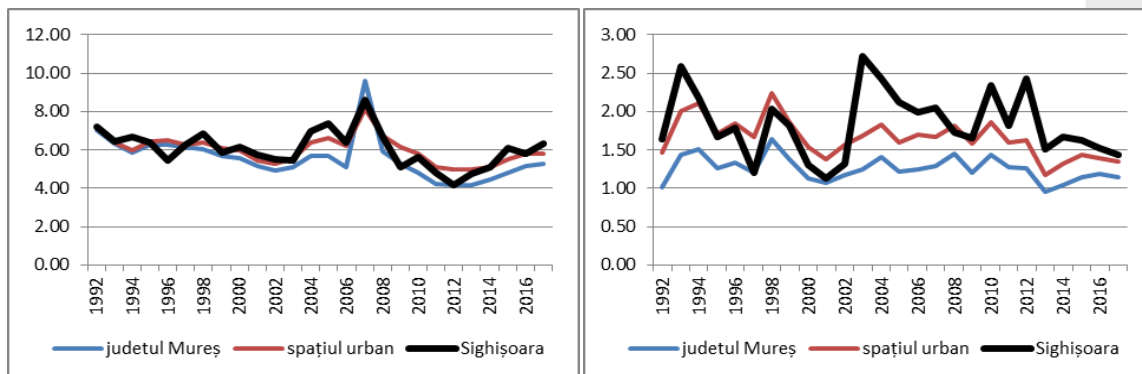

Fig. 12. Evoluția ratelor nupțialității și divorțialității (%)

În acest context, se constată un oarecare paralelism între cele două tendințe (fig. 13). În întreaga evoluție a fenomenului doar perioada crizei economice de după 2008 a determinat o apropiere între cele două curbe, ceea ce a reprezentat un impact negativ asupra evoluției fertilității și a creșterii naturale. În ultimii ani, însă, creșterea nupțialității și scăderea ușoară a divorțialității au impact pozitiv asupra evoluției populației.

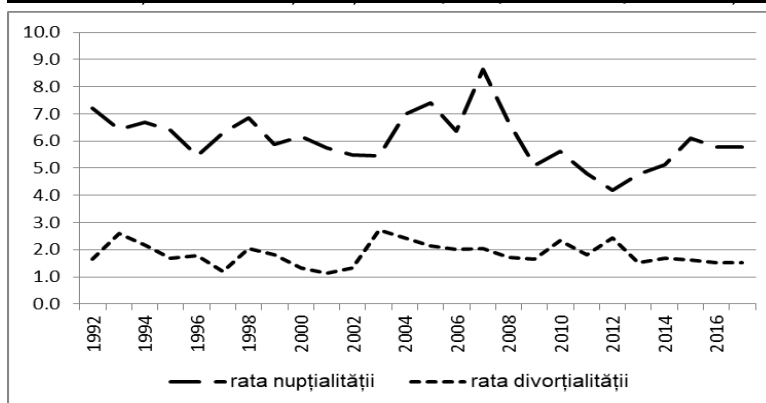

Fig. 13. Evoluția ratelor nupțialității și divorțialității (%) în Municipiul Sighișoara – analiza comparativă

Rata fertilității (nr. de copii născuți vii la 1.000 de femei cu vârste între 15-49 ani) are valori mai mici decât la nivel județean și urban (fig. 14). Valoarea medie multianuală în intervalul 1992-2016 a fost de 30,62‰, scăzând de la peste 38‰ în 1992 la numai 26‰ în 2016. Această situație este urmare a descreșterii ratei nupțialității și cauză vizibilă a reducerii natalității. Intensitatea descreșterii a fost mai mare în prima decadă și în perioada crizei economice (2008-2012), evoluția stabilizându-se în ultimii 5 ani, ceea ce reprezintă o rază de speranță pentru evoluția demografică din următorii ani. Este de remarcat faptul că, valoarea medie a acestui indicator este mai mică chiar și decât cea a spațiului urban din Mureș, ceea ce înseamnă că Municipiul Sighișoara se plasează pe unul dintre ultimele locuri din județ.

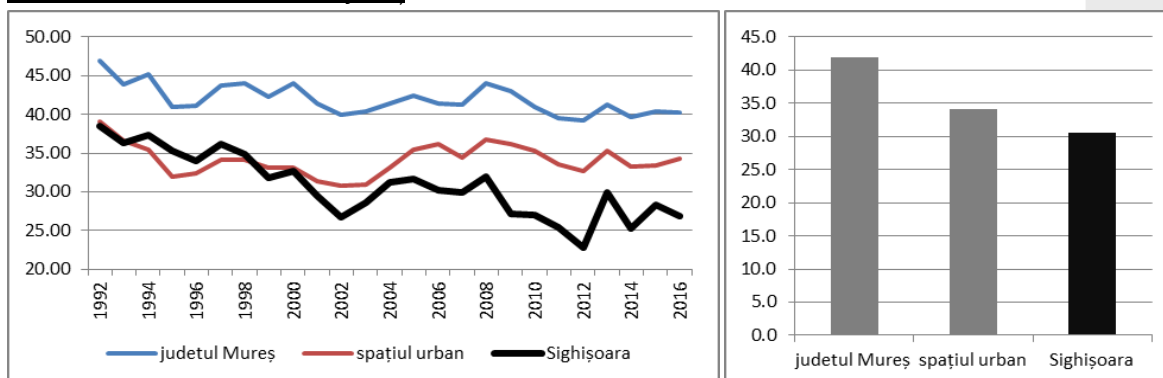

Fig. 14. Evoluția ratei fertilității (%) și valorile medii multianuale pentru intervalul analizat (1992-2017)

Din perspectiva analizei creșterii naturale a populației orașului se poate trage concluzia că aceasta are un comportament negativ, care va determina pe viitor importante disfuncții demografice și economice (precum scăderea populației prin reducerea fertilității și natalității, indicatori responsabili de vitalitatea unei populații, reducerea nupțialității, indicator al populației familiale, potențial rezervor de natalitate și stabilitate, creșterea morbidității, a ponderii vârstelor înaintate în defavoarea celor tinere, creșterea populației dependente de bătrâni, scăderea ponderii viitoare a populației de vârstă adultă – susținătoare, din punct de vedere economic, a familiilor și gospodăriilor, depopularea ș.a.).

3.4. Mișcarea migratorie

Mișcarea migratorie a populației este un proces deosebit de complex și, în același timp, important pentru evoluția demografică a unui teritoriu. Intensitatea cu care se produce această mișcare poate echilibra sau dezechilibra bilanțul demografic, cu impact asupra structurii colectivităților. De aceea, analiza sosirilor și plecărilor cu domiciliul, inclusiv a migrației nete¹² la nivelul unei localități sau a unei regiuni, care oferă informații foarte importante cu privire la tendințele de mobilitate a populației, are o importanță esențială pentru înțelegerea comportamentului demografic în ansamblul lui.

Analiza evoluției **ratei sosirilor** (nr. de sosiți cu domiciliul la 100 de locuitori) și **ratei plecărilor** (nr. de plecați cu domiciliul la 100 de locuitori) scoate în evidență faptul că tendințele au fost asemănătoare la toate cele trei niveluri de analiză (județul Mureș, spațiul urban la județului și Municipiul Sighișoara), ceea ce înseamnă că Municipiul Sighișoara se încadrează perfect în tendințele de mișcare ale populației județului. S-au înregistrat variații mari de la un an la altul, atât la sosiri cât și la plecări, dar acest comportament nu este diferit de cel al altor regiuni și așezări din țară. Tendința generală la nivelul întregii perioade oferă informații mai importante, pentru că, în timp ce numărul sosirilor nu a înregistrat o evoluție crescătoare sau descrescătoare, numărul plecărilor a fost permanent în creștere (fig. 15).

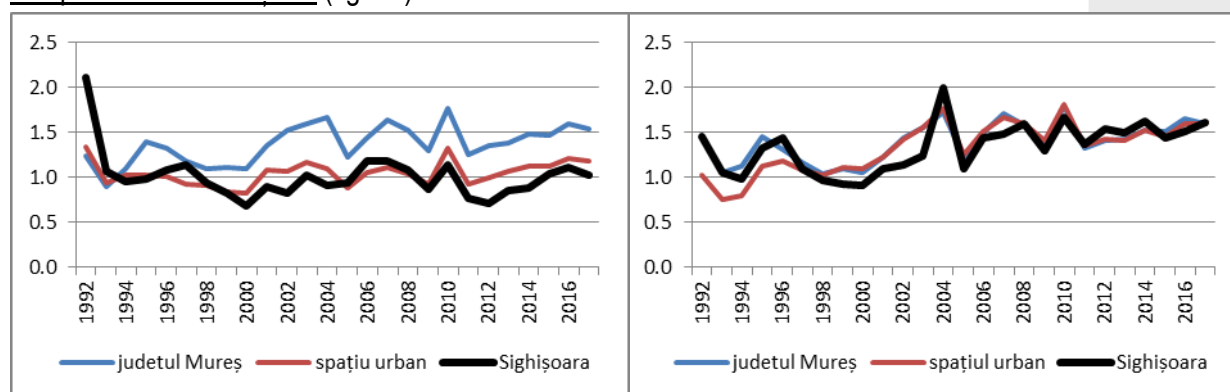

Fig. 15. Evoluția ratei sosirilor și a ratei plecărilor cu domiciliul (%)

Deși asemănătoare ca evoluție, valorile indicatorilor analizați sunt diferite la cele trei niveluri de analiză (tabel nr. 3). Diferențele sunt mai accentuate în ceea ce privește rata medie a sosirilor, Municipiul Sighișoara aflându-se în coada ierarhiei, la distanță destul de mare de media pe județ și chiar sub media spațiului urban. Se remarcă chiar faptul că orașul se află pe unul dintre ultimele locuri ale clasamentului orașelor mureșene, cu a doua cea mai redusă valoare, și anume 1,0% (fig. 16). În ceea ce privește plecările, diferențele valorice sunt mult mai reduse, Sighișoara aflându-se la mijlocul ierarhiei urbane.

¹² Migrația netă reprezintă diferența dintre numărul persoanelor imigrate (sosite) și emigrate (plecate).

Nivel de analiză	Rata sosirilor (%)	Rata plecărilor (%)	Rata migrației nete (%)
Județul Mureș	1.37	1.40	-0.03
Spațiul județean urban	1.05	1.34	-0.29
Municipiul Sighișoara	1.01	1.34	-0.33

Tabel nr. 3. Mișcarea migratorie - valorile medii multianuale (1992-2017)

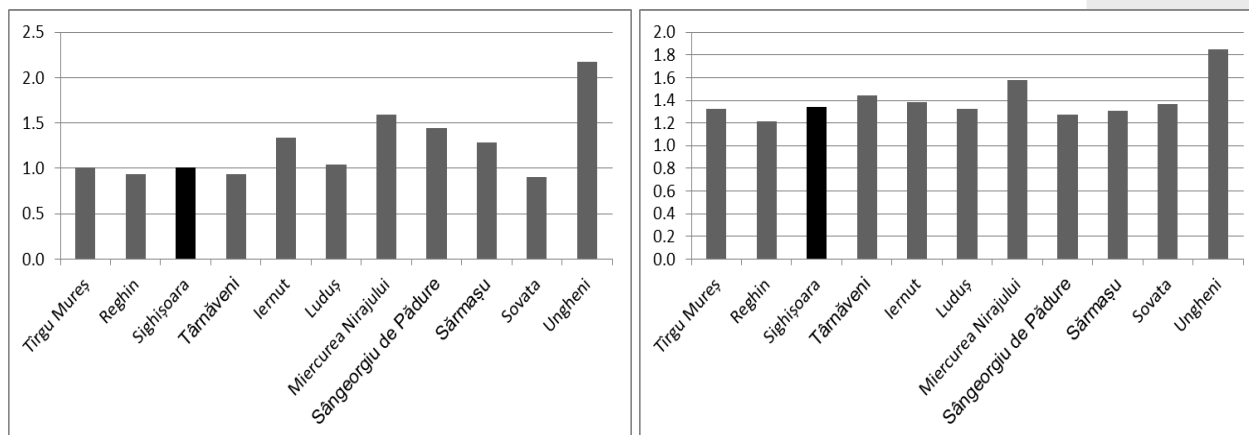

Fig. 16. Rata medie a sosirilor și plecărilor (valori medii multianuale %) în intervalul 1992-2017

În aceste condiții, valorile **ratei migrației nete** sunt cele mai reduse, bineînțeles negative (tabelul nr. 3). Evoluția acestora s-a caracterizat printr-o tendință accentuată de scădere de la valori pozitive la începutul intervalului analizat, la valori chiar mai mici de -0,8% în anumiți ani (fig. 17). Această situație este caracteristică așezărilor urbane din România, care au fost deosebit de atractive la începutul anilor 90, când mișcările migratorii au fost extrem de intense, în mod special cele din categoria rural-urban. După mai mult de un deceniu de restricții administrative în ceea ce privește stabilirea domiciliului în urban, odată cu eliminarea acestora în 1990, un număr semnificativ de locuitori ai spațiului rural și-a schimbat domiciliul în urban în căutarea unor condiții de viață și de muncă superioare. Ulterior, ca urmare a dezintegrării economiei urbane și dispariției a numeroase întreprinderi, implicit a locurilor de muncă din industrie, reîntoarcerile în spațiul rural, dar mai ales plecările pentru muncă în străinătate, au contribuit semnificativ la reducerea populației orașelor județului Mureș.

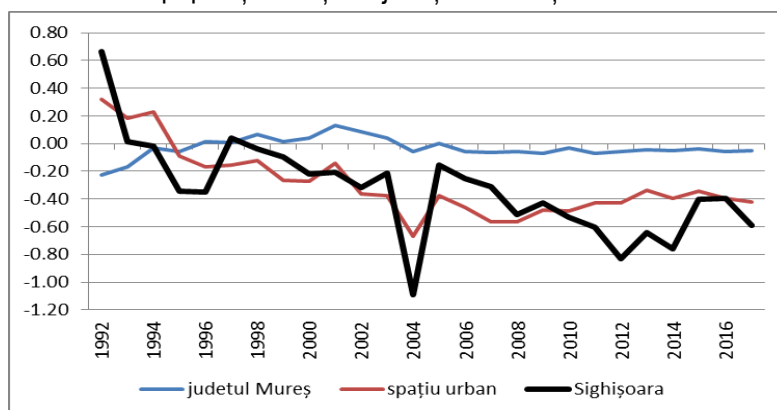

Fig. 17. Evoluția ratei migrației nete (%)

Din analiza datelor existente, situația se dovedește a fi dramatică în Sighișoara, valoarea medie a ratei migrației nete fiind printre cele mai scăzute la nivel județean, respectiv -0,33% (fig. 18), într-o situație mai gravă aflându-se doar Târnăveni și Sovata.

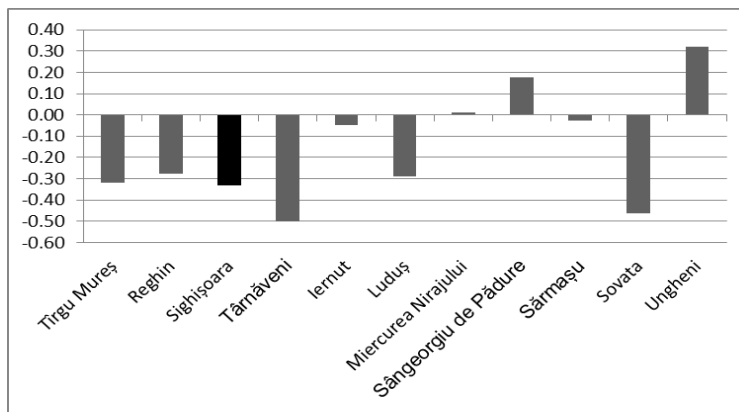

Fig. 18. Rata netă a migrației (%) – valori medii multianuale pentru intervalul 1992-2017

La reducerea populației municipiului, în contextul generalizat al descreșterii demografice din România, și-a adus contribuția și emigrația definitivă¹³. Alungați de condițiile economice și edilitare precare din ultimii 25 de ani, numeroși locuitori ai județului Mureș au plecat definitiv din țară (3,5% din totalul pe țară). Este de remarcat faptul că Mureșul se înscrie printre județele care au pierdut cea mai multă populație în acest mod. Așa cum reiese din figura 19, aproape jumătate dintre emigranții județului aparțin Municipiului Târgu Mureș, pe următorul loc, plasându-se Sighișoara a cărei populație emigrată reprezintă 15% din totalul județean.

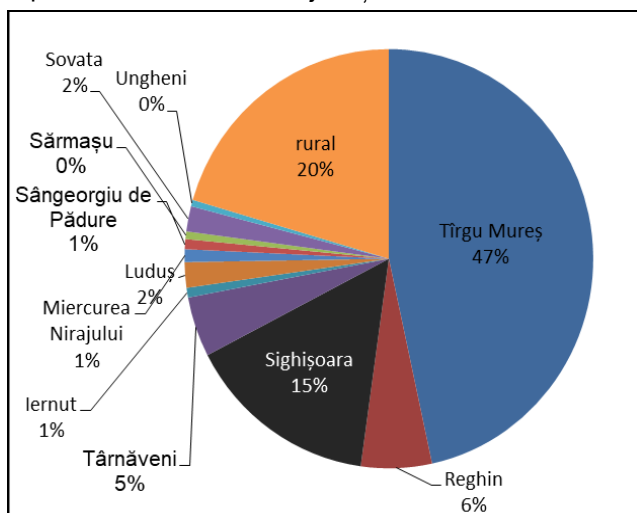

Fig. 19. Ponderea populației emigrate definitiv în județul Mureș (medie pentru intervalul 1992-2017)

Din punct de vedere evolutiv, se remarcă o emigrație accentuată în primii ani ai intervalului analizat după care se înregistrează o reducere constantă a intensității fenomenului, cu excepția perioadei 2003-2006 (fig. 20). După instalarea crizei economice pe plan mondial se remarcă o reducere accentuată a emigrației definitive, însă, în ultimii ani valorile au început să crească ușor la nivel județean. Municipiul Sighișoara nu înregistrează totuși această tendință nouă.

¹³ acțiunea prin care o persoană renunță la domiciliul din România și își stabilește domiciliul pe teritoriul altui stat (TEMPO-Online).

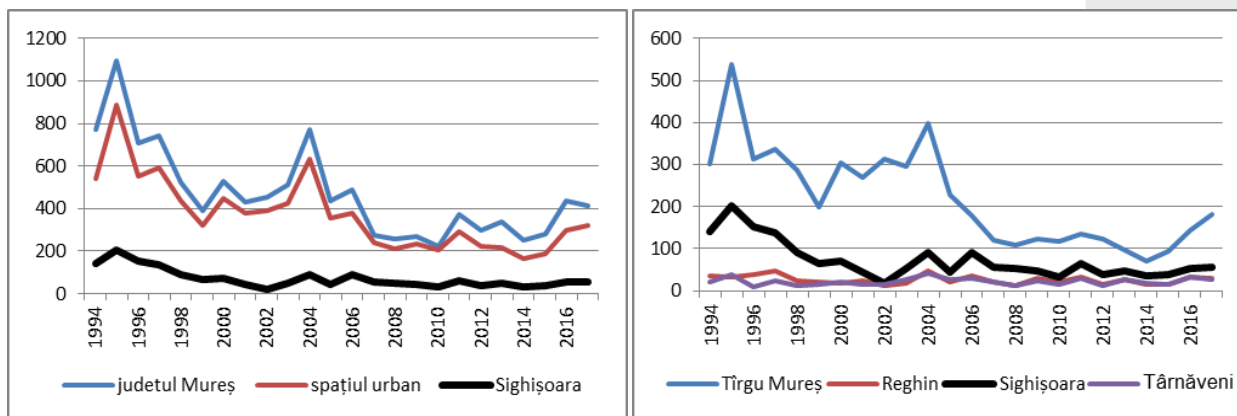

Fig. 20. Evoluția emigrației definitive (nr. persoane)

Foarte importantă pentru înțelegerea problemelor demografice este și analiza emigrației temporare¹⁴, care are drept cauză principală căutarea unor locuri de muncă mai bine plătite pe teritoriul altor țări, cu precădere state dezvoltate ale Uniunii Europene. Deși baza de date statistice utilizată nu oferă informațiile necesare cu privire la emigrația temporară din Sighișoara, există informații cu privire la acest subiect pentru populația județului Mureș și a întregului spațiu urban al acestuia. Din datele existente (fig. 21) se remarcă faptul că există o tendință de creștere a emigrației temporare în ultimii ani. Dacă se pornește de la analiza comparativă a curbelor de evoluție a emigrației definitive în județul Mureș, urbanul acestuia și Municipiul Sighișoara, care sunt asemănătoare, prin extrapolare se poate spune că tendința de creștere a emigrației temporare în ultimii ani în județ și în urban se poate regăsi și în Sighișoara.

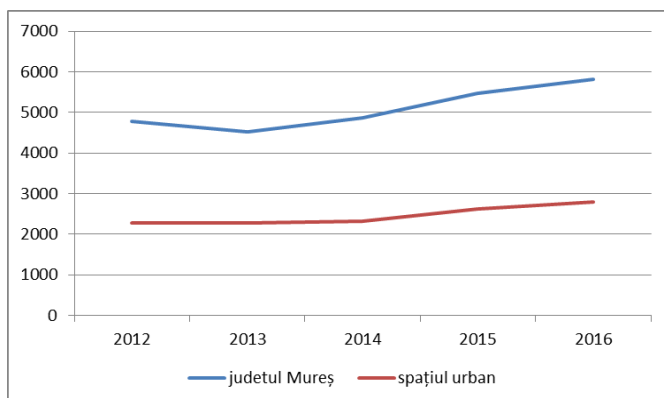

Fig. 21. Evoluția emigrației temporare (nr. persoane)

În concluzie, Municipiul Sighișoara nu se dovedește a fi în prezent un oraș atractiv pentru populația regiunii din care face parte și nici pentru alți locuitori ai țării. Se încadrează în categoria așezărilor foarte puțin atractive. Pentru schimbarea acestei situații este necesară o politică economică adecvată a autorităților locale, care să ofere mai multe locuri de muncă și condiții de locuire mai bune.

¹⁴ acțiunea prin care o persoană, care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României, încetează să mai aibă reședința obișnuită pe teritoriul acesteia pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni (TEMPO-Online).

3.5. Structura pe sexe și grupe de vârstă

Structura pe sexe

Structura pe sexe în Municipiul Sighișoara este echilibrată, cu predominarea femeilor ca în cazul celor mai multe dintre așezările existente pe teritoriul României.

Din diagrama alăturată (fig. 22) rezultă faptul că ambele sexe au avut o evoluție asemănătoare, tendința fiind cea de reducere numerică după 1995. La începutul anului 2019 în Sighișoara locuiau 16151 de bărbați și 17358 de femei.

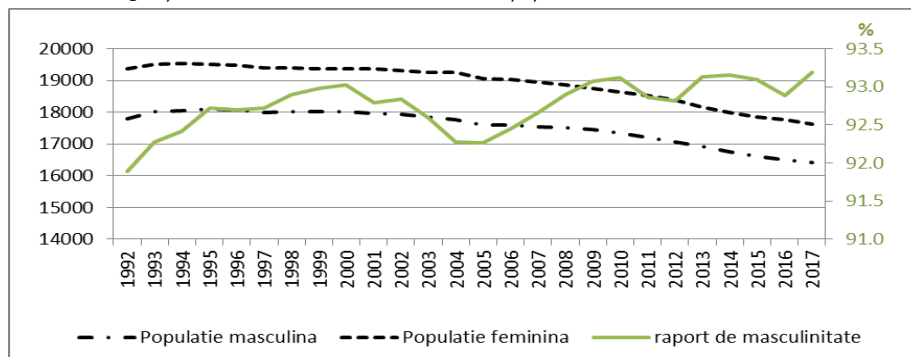

Fig. 22. Evoluția structurii pe sexe a populației (nr. pers.) și a raportului de masculinitate din Mun. Sighișoara

Raportul de masculinitate (nr. bărbați/nr. femei x 100) în Municipiul Sighișoara era în 2017 mai mic (93,2%) decât cel la nivel național (95,4%), fapt ce demonstrează o atractivitate scăzută a acestui oraș pentru populația masculină. Situația localității se compară cu cea a multor așezări urbane mici și mijlocii dar și cu așezările rurale din țară, care se confruntă cu o feminizare accentuată. Potențialul scăzut de forță de muncă masculină este determinat de problemele economice (reducerea locurilor de muncă) cu care se confruntă localitatea în ultimele decenii. Totuși, evoluția crescătoare a acestui indicator demonstrează faptul că există un potențial de redresare economică.

Structura pe grupe de vârstă

Structura pe grupe mari de vârstă a populației orașului Sighișoara este la rândul ei afectată de problemele economice, care au determinat un comportament demografic negativ. Reducerea bilanțului natural și a celui migratoriu până la valori negative au provocat o îmbătrânire accentuată a populației și o reducere a potențialului de forță de muncă (fig. 23). Dacă în 1992 această structură era una echilibrată, cu potențial de îmbunătățire a situației demografice a orașului datorită unui procent avantajos de populație tânără, la recensământul din 2012 tendința de depreciere demografică se făcea deja simțită, ca în prezent situația să fie deja critică.

Așa cum se remarcă în figura 24, a existat o ușoară tendință de creștere și apoi de stagnare a numărului de adulți până în 2006, după care s-a înregistrat o scădere destul de accentuată, rata acesteia fiind de -14,6%. Această situație acceptabilă a forței de muncă s-a datorat nu bilanțurilor natural și migratoriu, care au devenit negative la sfârșitul anilor 90, ci contingentelor tinere mai numeroase în anii anteriori, populație care a trecut în deceniul următor în categoria adulților. Așa se explică creșterea procentului de la 63% în 1992 la 69% în 2002 și 2012, deși soldul natural devenise negativ din 1999 și rata migrației nete din 1995. Totuși, în acest context nefavorabil, procentul a scăzut apoi la 65% în 2017.

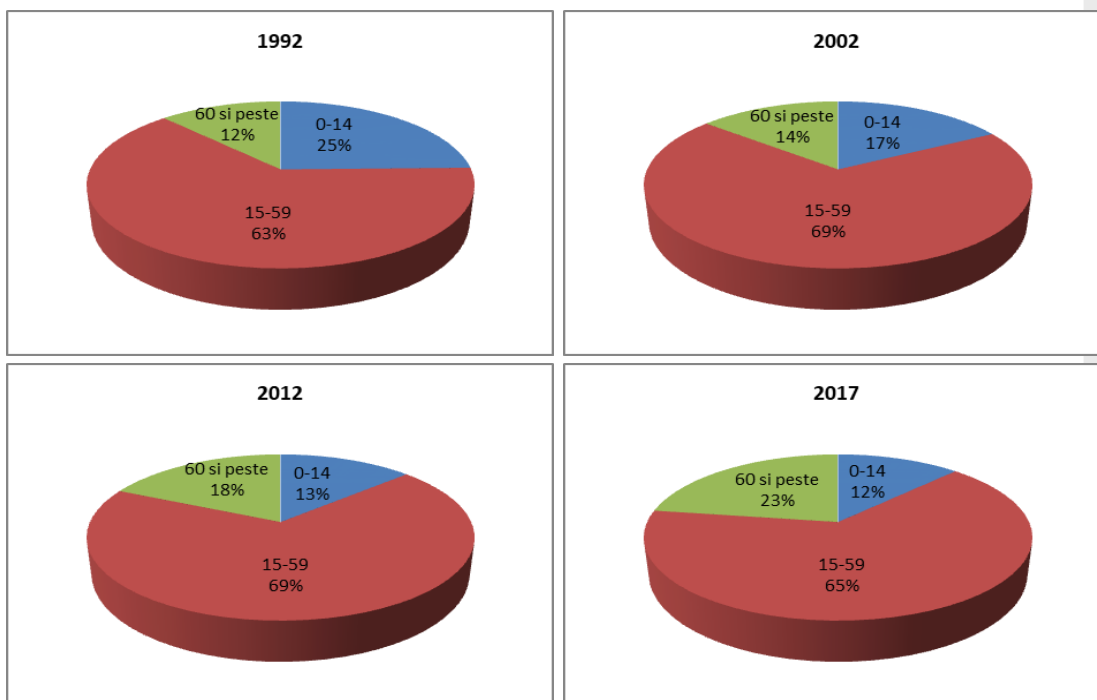

Fig. 23. Structura populației pe grupe mari de vârstă în Municipiul Sighișoara

Celelalte două grupe de vârstă, cea tânără și cea vârstnică au cunoscut tendințe de evoluție opuse, prima în permanentă scădere iar a doua în permanentă creștere (fig. 24). Ratele de creștere pentru perioada 1992-2017 scot în evidență intensitatea fenomenului. Populația tânără s-a redus cu o intensitate de -54,5% iar cea vârstnică a crescut cu 70,3%, astfel încât cea de a doua a depășit-o procentual pe prima în 2005. Ingrijorător este faptul că, populația vârstnică era deja de două ori mai numeroasă decât cea tânără în 2017.

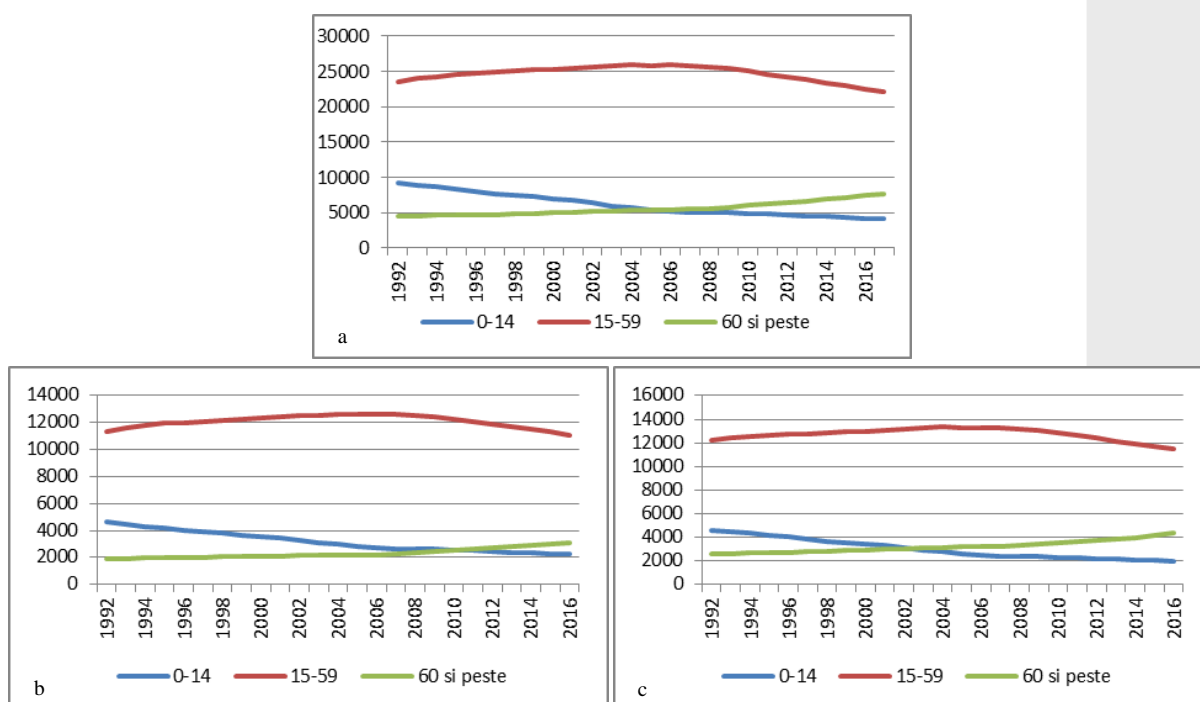

Fig. 24. Evoluția structurii populației pe grupe mari de vârstă (nr. persoane) în Municipiul Sighișoara (a. populație totală, b. populație masculină, c. populație feminină)

O analiză mai profundă scoate în evidență faptul că toate grupele de vârstă sub 25 de ani s-au redus cu aceeași intensitate în intervalul analizat, deci nu există nicio speranță de redresare a situației, ritmul păstrându-se constant (fig. 25). Această situație este determinată de reducerea ratelor natalității și fertilității. Nici populația între 25 și 44 de ani nu demonstrează un potențial de creștere real, ceea ce înseamnă că această populație, care este forța de muncă tânără și fertilă a municipiului, preferă mai degrabă să părăsească orașul. Situația se schimbă la vârstele de peste 55 de ani, la care rata de creștere este din ce în ce mai mare, ceea ce dovedește stabilitatea spațială a populației vârstnice (mobilitate redusă) dar și creșterea speranței de viață de-a lungul ultimelor decenii.

Evoluția celor 3 grupe mari de vârstă este asemănătoare în cazul celor două sexe. Singura diferență constă în faptul că populația feminină s-a confruntat cu un proces mai rapid de îmbătrânire (fig. 24), rezultat din evoluția negativă mai accentuată la grupele de vârstă tânără și la creșterea mai intensă la unele dintre grupele de peste 55 de ani (fig. 25). Așa se explică faptul că raportul de masculinitate (fig. 22) este crescător.

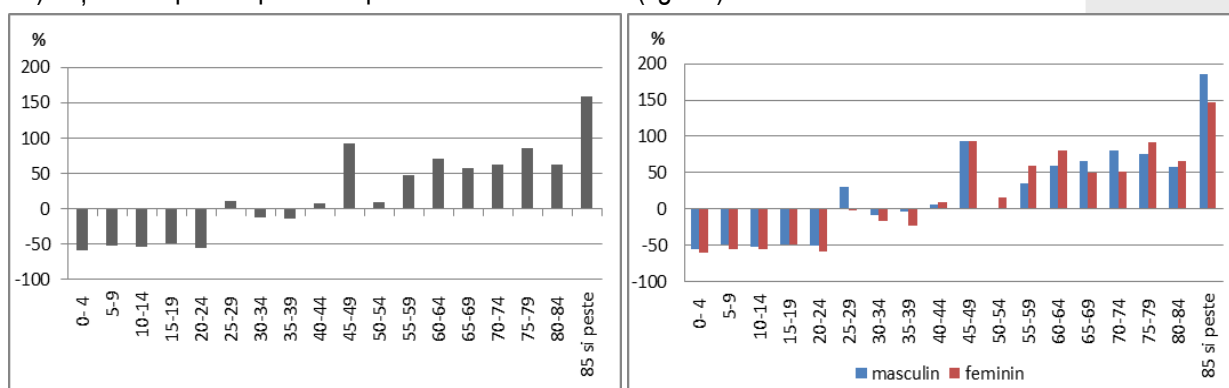

Fig. 25. Rata de creștere a populației pe grupe de vârstă în Municipiul Sighișoara (1992-2017)

Pornind de la datele statistice existente pe grupe mari de vârstă s-au calculat doi indicatori deosebit de importanți pentru înțelegerea situației prezente a populației orașului, atât în ceea ce privește potențialul acestuia de creștere cât și din punct de vedere economic. Este vorba despre **indicele de îmbătrânire demografică** (raportul dintre populația vârstnică și cea tânără) și **indicele de dependență** (raportul dintre suma populației vârstnice și a celei tinere și populația adultă).

Primul indicator oferă informații importante cu privire la tendințele de evoluție a populației localității din punctul de vedere al capacității acesteia de reproducere. Este vizibil din diagrama alăturată (fig. 26a) faptul că în ultimii 20 de ani s-a instalat un proces accentuat de îmbătrânire la ambele sexe, rezultat mai ales din rata mică de natalitate și scăderea accentuată a soldului natural. Depășirea valorii de 100% în 2005 demonstrează faptul că, deja în oraș se află mai mulți locuitori vârstnici decât tineri. După cum era de așteptat, pragul acesta a fost depășit mai devreme de populația feminină (2003) și mai târziu de cea masculină (2011).

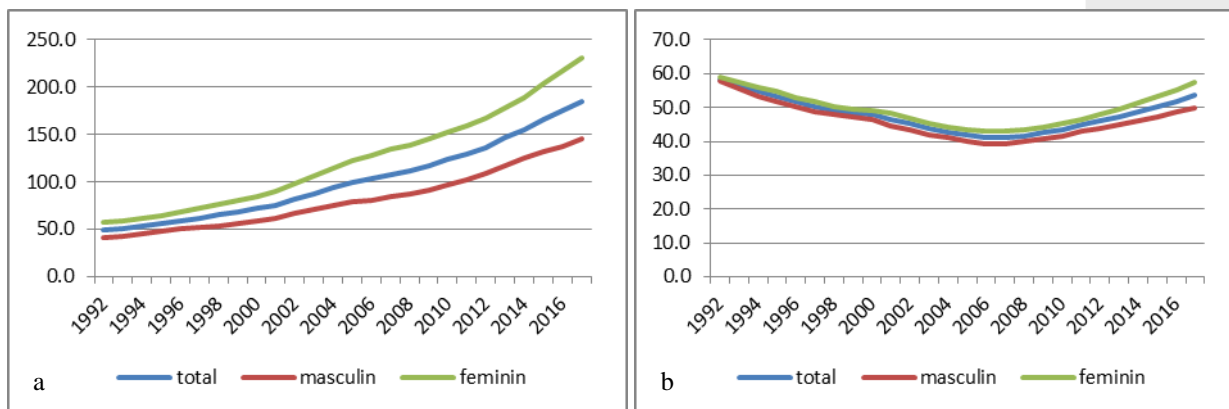

Fig. 26. Evoluția indicelui de îmbătrânire (a) și a celui de dependență (b) a populației Municipiului Sighișoara (%)

Al doilea indicator, indicele de dependență, arată cât de mare este presiunea economică a celor două grupe de vârstă neproductive asupra grupei medii, care reprezintă populația ocupată, productivă. Reducerea valorii medii la 41% în 2006-2007 de la peste 58% în 1992 reprezenta la momentul respectiv o situație avantajoasă pentru nivelul de trai al populației orașului (fig. 26b). Această scădere a valorii indicatorului a rezultat din creșterea numărului de persoane active, cu potențial de angajare, și scăderea numărului de tineri care trebuiau întreținuți. Dar, reducerea contingentului tânăr și creșterea accentuată a grupei vârstnice a dus ulterior la reducerea populației adulte și la creșterea presiunii economice asupra celei rămase, fapt vizibil din creșterea indicelui de dependență până la 53,6%.

Ținând cont de tendințele de evoluție a bilanțului natural și a celui migratoriu, este de așteptat ca cei doi indicatori să crească în continuare, situația demografică și cea economică a orașului devenind una de criză accentuată.

3.6. Structura etnică și cea religioasă

Cele două tipuri de structură demografică se caracterizează printr-o mare diversitate, specifică spațiului transilvănean. Județul Mureș este prin excelență un spațiu multiethnic, în care românii nu reprezintă decât puțin peste 50% din populația totală (tabelul nr. 4). Alături de aceștia locuiește o minoritate importantă, cea maghiară, dar și un procent însemnat de romi. În acest context, structura etnică a populației Municipiului Sighișoara este la fel de diversă, dar procentul populației românești se dovedește a fi mai mare mai ales în detrimentul grupului etnic maghiar, ceea ce îl diferențiază destul de mult față de restul spațiului urban județean. Procentele destul de mari care apar la categoria „alții” se datorează unui număr destul de mare de indivizi care au intrat la acest recensământ în categoria „informție nedisponibilă”.

	români	maghiari	romi	germani	alții	total
Județul Mureș	50,35	36,46	8,52	0,27	4,39	100
Mediul urban	54,08	35,30	4,79	0,31	5,52	100
Municipiul Sighișoara	69,86	16,52	5,23	1,43	6,95	100

Tabel nr. 4. Structura pe naționalități (%) la recensământul din 2011

Structura confesională a populației orașului se suprapune aproximativ celei etnice. Cei mai numeroși în județ sunt creștinii ortodocși, care depășesc procentul de 53% (tabelul nr. 5). Pe următorul loc în ierarhie sunt protestanții. În această categorie largă sunt cuprinși reformații (76% dintre protestanți), penticostalii, baptiștii, adventiștii de ziua a șaptea, unitarienii, martorii lui Iehova, creștinii după evangheliile, etc. Această structură se regăsește și la nivel urban. În Municipiul Sighișoara, structura este mult diferită. Deoarece numărul românilor este mult mai mare, procentul ortodocșilor este de asemenea mult mai ridicat decât în restul județului.

	ortodocși	romano-catolici	protestanți	alte religii	fără religie și ateii
Județul Mureș	53,6	9,3	34,4	2,2	0,5
Mediul urban	55,4	11,0	30,0	3,1	0,5
Municipiul Sighișoara	76,1	5,7	16,8	1,2	0,2

Tabel nr. 5. Structura pe religii (%)

3.7. Caracteristici ale șomajului în Municipiul Sighișoara – impact economic

Deși din analiza evoluției șomerilor în ultimii 8 ani s-ar putea trage concluzia că situația populației orașului tinde să se îmbunătățească, ca urmare a reducerii acestora (fig. 27), totuși descreșterea în acest caz poate fi pusă pe reducerea drastică a contingentului populației adulte, pe creșterea numărului pensionarilor și pe ieșirea din categoria șomerilor a indivizilor care ulterior se încadrează în grupa populației angajate în "economia subterană". Este de remarcat faptul că există în cea mai mare parte același număr de bărbați și femei în categoria șomerilor.

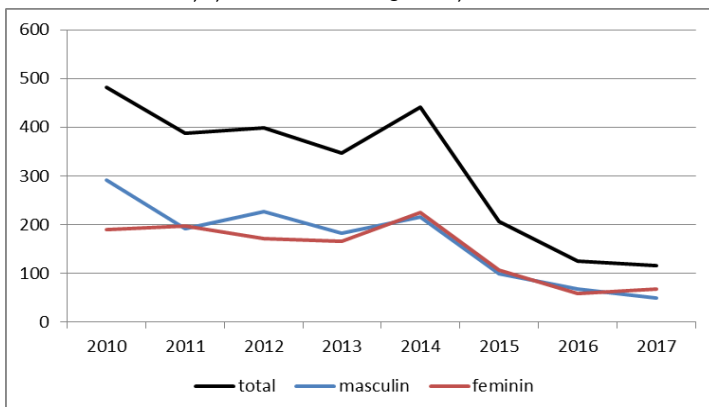

Fig. 27. Evoluția numărului de șomeri în Municipiul Sighișoara (nr. persoane)

În ceea ce privește ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă (fig. 28), indicator care scoate în evidență dificultățile cu care se confruntă forța de muncă a orașului, implicit dificultățile economiei locale, se poate constata faptul că Sighișoara se află din această perspectivă pe o poziție mai bună decât multe dintre celelalte așezări ale județului, cu valori mult mai reduse ale acestui indicator (valoarea medie a intervalului studiat este de 1,3%, comparativ cu 2,9%, media spațiului urban județean, și 3,6%, cea a județului Mureș în ansamblu). De asemenea, evoluția sa constant descrescătoare reprezintă un factor pozitiv în favoarea dezvoltării economice din următorii ani. Se remarcă și faptul că reducerea ponderii se înregistrează în aceeași măsură și la bărbați și la femei, dovedind o situație echitabilă pe piața forței de muncă pentru ambele sexe.

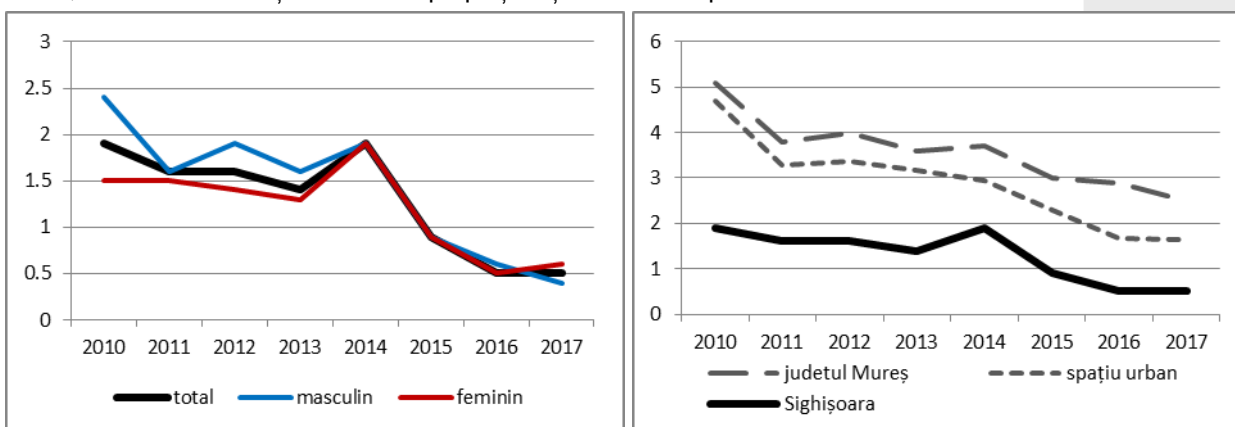

Fig. 28. Ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă (%)

3.8. Nivelul educațional al populației

Analiza nivelului de educație a populației orașului este utilă pentru a înțelege nivelul de pregătire a forței de muncă, care reprezintă potențialul de dezvoltare socio-economică a acestuia.

Din datele statistice analizate se remarcă o tendință de scădere a populației școlare, inclusiv a ratei brute de școlarizare (ponderea elevilor în populația totală) de-a lungul perioadei analizate (fig. 29). Această tendință este specifică tuturor așezărilor județului Mureș și poate fi explicată prin reducerea constantă a populației tinere (0-15 ani). Totuși, comparativ cu restul județului, populația școlară a Municipiului Sighișoara se reduce dramatic, fapt ce rezultă din valorile ratei de creștere a acesteia. În timp ce la nivel județean și la nivelul spațiului urban mureșean scăderea este de -16%, în Sighișoara valoarea acestui indicator este de -39%. Această diferență valorică este vizibilă și în cazul ratei brute de școlarizare, a cărei evoluție negativă este mult mai accentuată decât la celelalte două niveluri de analiză. Dacă la începutul perioadei analizate valoarea indicatorului era apropiată de cea din spațiul urban al județului, la sfârșitul acesteia rata scade sub nivelul județean, ceea ce înseamnă că este chiar mai redusă decât în multe dintre așezările rurale. Această situație nu este surprinzătoare în condițiile în care populația tânără (0-14 ani) s-a redus cu peste 50%.

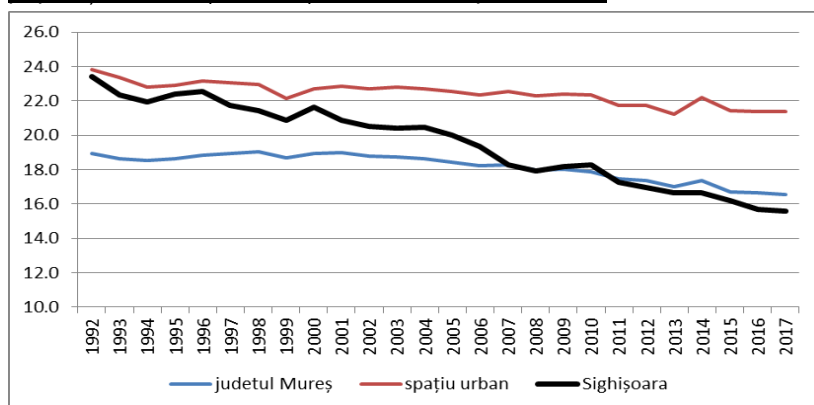

Fig. 29. Rata brută de școlarizare (%)

Totuși, pe fondul reducerii accentuate a numărului de copii, se intensifică și reducerea numărului de elevi mai ales din învățământul primar și gimnazial dar și din cel profesional și postliceal, anunțând o reducere în continuare a potențialului de forță de muncă a orașului (fig. 30 și 31). Impactul este oarecum atenuat de scăderea nesemnificativă a numărului de elevi din învățământul liceal, în principal datorită aportului de elevi din spațiul rural învecinat. Dar și aceasta se va accentua în viitorii ani, în condițiile în care elevii din treapta anterioară sunt din ce în ce mai puțin numeroși.

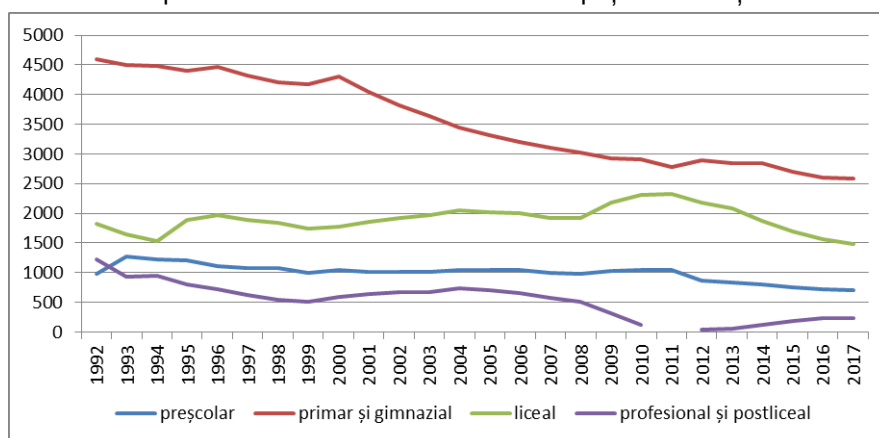

Fig. 30. Evoluția populației școlare în sistemul de învățământ al Municipiului Sighișoara (nr. persoane)

Conform tabelului nr. 6 se constată o tendință de creștere a ponderii preșcolarilor și a liceenilor în totalul populației școlare până în 2012 pe fondul reducerii celorlalte categorii de elevi, mai ales a celor din învățământul profesional și postliceal. Situația aceasta este în relație directă cu evoluția numărului de unități școlare, care la rândul lor s-au împuținat simțitor. Astfel, de la 31 de unități școlare în 1992 Sighișoara a ajuns să aibă în prezent (2017) doar 12 (5 școli față de 14 la începutul perioadei, 3 grădinițe față de 9, 3 licee față de 4 și o singură școală postliceală).

	1992	2002	2011	2017
preșcolar	11.43	13.57	14.41	14.01
primar și gimnazial	53.23	51.52	48.43	51.59
liceal	21.19	25.87	36.51	29.71
profesional și postliceal	14.15	9.04	0.65	4.69
total	100	100	100	100

Tabel nr. 65. Ponderea populației școlare pe niveluri de învățământ în Municipiul Sighișoara la cele 3 recensăminte inclusiv anul de referință 2017

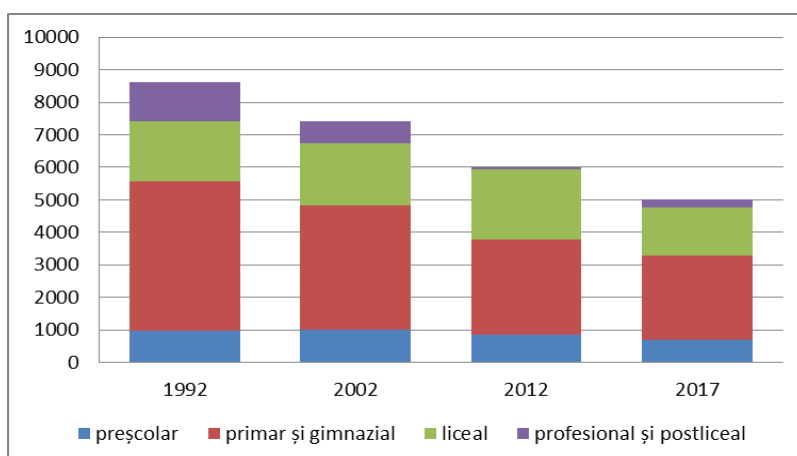

Fig. 31 Evoluția populației școlare pe niveluri de învățământ în Municipiul Sighișoara

În ceea ce privește evoluția numărului de absolvenți, și aceasta a fost în scădere în ultimii 6 ani (fig. 32 și 33) mai accentuată în Sighișoara decât în restul județului. Între cele 3 niveluri de școlarizare cea mai mare pierdere a înregistrat-o nivelul primar și cel gimnazial (-35,9%).

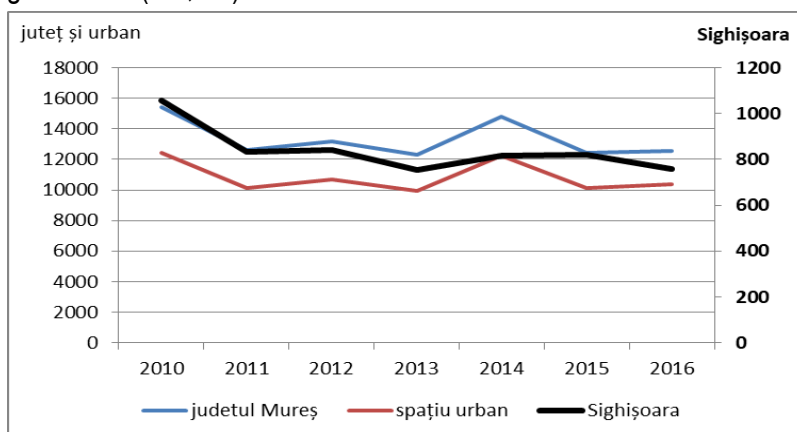

Fig. 32. Evoluția numărului de absolvenți

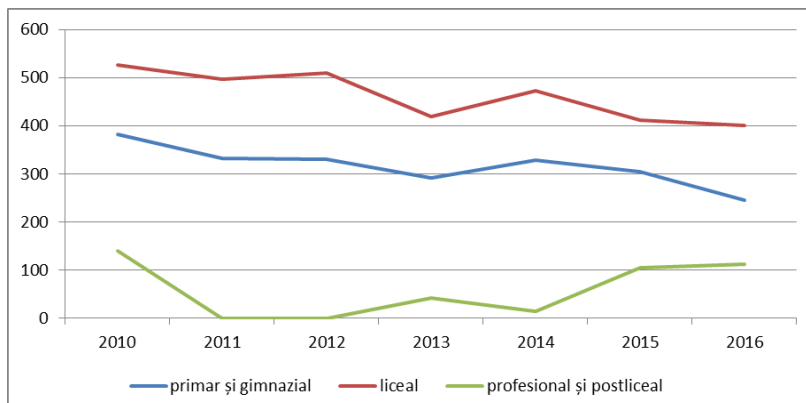

Fig. 33. Evoluția numărului de absolvenți după nivel de pregătire în Municipiul Sighișoara

Și din punct de vedere al nivelului de educație al populației orașul are de suferit. Ca urmare a reducerii accentuate a numărului de copii și numărul elevilor va fi într-o continuă scădere și, în același timp, și infrastructura de învățământ. Unul dintre atuurile orașului este reprezentat de către unitățile de învățământ liceal și profesional, care rămân atractive nu doar pentru absolvenții școlilor locale ci și pentru cei din așezările rurale învecinate. La acestea s-au adăugat de-a lungul timpului și filiale ale unor universități din țară precum Universitatea Vasile Goldiș din Arad și Universitatea din București. Totuși, din baza de date statistice TEMPO Online rezultă faptul că această activitate a fost sporadică și puțin semnificativă ca număr de studenți.

4. Prognoze

Pornind de la analiza diagnostic realizată și utilizând ca indicatori de prognoză ratele medii de creștere (a populației și a diversilor indicatori demografici) se poate spune că, în următorii 11 ani (până în 2030), conform cu evoluția ultimelor două decenii, **populația Municipiului Sighișoara va continua să scadă până va ajunge la mai puțin de 30.000 de locuitori** (fig. 34). Acest trend este determinat de tendințele de evoluție negativă a natalității și fertilității, dar și de rata negativă a soldului migratoriu.

În acest context se încadrează tendința de creștere accentuată a **populației vârstnice** (peste 60 ani), **care ar putea depăși 10.000 de locuitori în 2030**, ceea ce ar reprezenta 1/3 din populația orașului (fig. 35). În același timp, populația tânără (0-15 ani) se va menține sub 5.000 de locuitori. În corelație cu acești indicatori va evolua indicele de îmbătrânire, care va urca la valori extreme, precum și cel de dependență, dar care va crește ceva mai lent (fig. 36). Cu toate acestea, deoarece nu vor mai exista resurse de întinerire a populației, și de refacere a fondului demografic, orașul ar putea intra într-o criza gravă de forță de muncă, ceea ce va duce la o criză economică puternică.

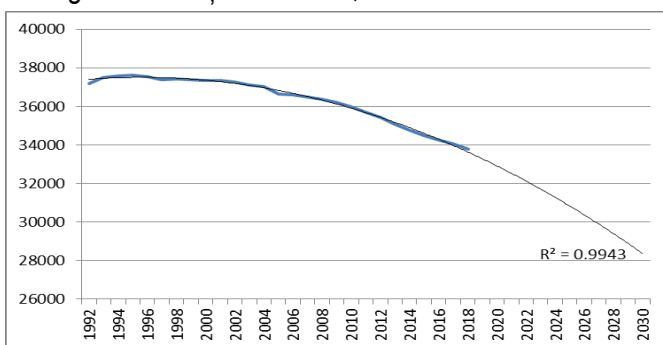

Fig. 34. Evoluția populației (nr. locuitori) Municipiului Sighișoara (proiecție 2030)

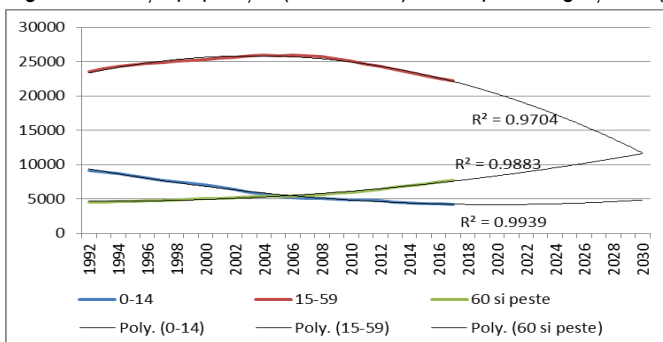

Fig. 35. Evoluția principalelor grupe de vârstă (nr. persoane) ale populației Mun. Sighișoara (proiecție 2030)

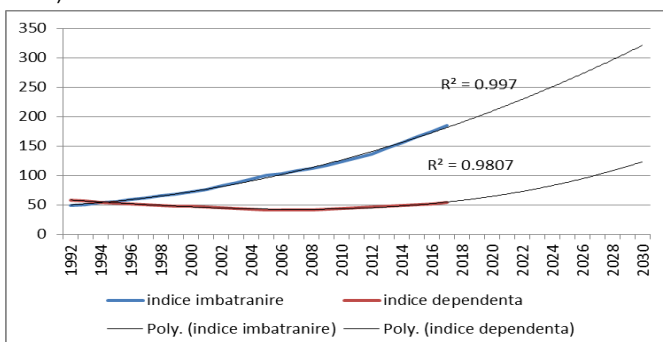

Fig. 36. Evoluția indicilor de îmbătrânire și de dependență (%) a populației Mun. Sighișoara (proiecție 2030)

Pentru rezolvarea acestor probleme critice sunt necesare măsuri energice de creștere a numărului de locuri de muncă și, implicit, o îmbunătățire a condițiilor de viață a locuitorilor. De asemenea, ar fi necesară creșterea preocupării Autorităților Publice

Locale pentru rezolvarea diverselor probleme cu care se confruntă populația.

5. Concluzii

Municipiul Sighișoara a avut, de-a lungul perioadei analizate, o evoluție constantă, înregistrându-se atât o serie de evenimente negative cât și o serie de evenimente pozitive.

Astfel, unul dintre cele mai importante observații care se pot face, referitoare la populația municipiului, este aceea că există o reducere accentuată a populației în ultimii 20 de ani, fapt ce se datorează ratei negative a soldului migratoriu precum și scăderii constante a ratei natalității. Astfel, la nivelul municipiului Sighișoara se remarcă o tendință accentuată de îmbătrânire a populației.

Un element pozitiv pentru Sighișoara îl reprezintă existența unităților de învățământ liceal și profesional, fapt ce oferă populației oportunitatea de a se forma fără a fi necesară mutarea temporară sau definită din localitate. Acest fapt este susținut și de valoarea constantă a numărului absolvenților de liceu, fapt ce determină prezența unei forțe de muncă atractive la nivelul municipiului (forță de muncă cu studii medii și superioare), acest fapt reprezentând o oportunitate pentru atragerea de noi companii și implicit pentru diversificarea activităților economice. Cu toate acestea, în perioada analizată s-a înregistrat o reducere a numărului de elevi, inclusiv pe fondul scăderii ratei natalității și a nupțialității.

Reducerea accentuată, pe termen lung, a numărului de locuitori poate determina trecerea municipiului în categoria localităților urbane cu potențial economic foarte redus.

Principala amenințare pentru municipiul Sighișoara în următorii 11 ani, conform prognozei demografice detaliate în capitolul anterior, o reprezintă scăderea populației care atrage după sine reducerea posibilității de întinerire a populației și de refacere a fondului demografic.

În vederea diminuării acestor efecte negative ale evoluției populației sunt necesare măsuri care să aibă în vedere creșterea calității vieții:

- crearea de noi activități recreative,
- diversificarea activităților economice atât pentru creșterea numărului locurilor de muncă precum și pentru diversificarea sortimentului de produse și servicii la care populația are acces;
- creșterea accesibilității în toate cartierele municipiului precum și diversificarea, acolo unde este posibil, a mijloacelor de transport (de exemplu: propunerea unor noi trasee pentru biciclete);
- alocarea de noi zone destinate locuirii.

Municipiul Sighișoara este unul dintre cele mai atractive localități din România, din punct de vedere turistic. Ceea ce nu se observă atât de ușor, dincolo de acest aspect, este caracterul său urban. Din acest motiv este necesară o abordare integrată a acestor două elemente în vederea realizării unui cadru propice atât turismului cât și locuirii.

BIBLIOGRAFIE

Cucu, V. (coord.), 1984, *Geografia așezărilor umane*, în *Geografia României II.*

Geografie umană și economică, Editura Academiei RSR, București.

***, 1984, *Geografia României II. Geografie umană și economică*, Editura Academiei RSR, București.

***, 2014, *România în cifre. Breviar statistic*, Institutul Național de Statistică,

http://www.insse.ro/cms/files/publicatii/Romania_in_Cifre_2014.pdf

***, TEMPO-Online, <http://statistici.insse.ro/shop/?lang=ro>